

SZÁMÍTÁSTECHNIKA

NEMZETKÖZI INFORMATIKAI ÉS ÜZLETI HETILAP

ALAPÍTVÁ 1969

WWW.COMPUTERWORLD.HU

2004. MÁRCIUS 2.

XIX. ÉVFOLYAM 10. SZÁM

Europe Concerto

Frankfurtban rendezte a Canon nagyszabású üzleti vásárát **7. oldal**

Pehelykönnyű IBM notesz

Az IBM februárban mutatta be a ThinkPad X40-e-t **16. oldal**

Kórházi informatika

A szűkös források miatt nincs egységes rendszer **18. oldal**

Intelligencia a Marson

Utánajártunk, milyen rendszerek működtetik a Mars-járókat **24. oldal**

AZ e-KERESKEDELEM KIHÍVÁSAI

Az IDG Lapkiadó és a Computerworld-Számítástechnika informatikai és üzleti hetilap február 24-én konferenciát és szakmai napot rendezett Budapesten az ECE

City Center – Comer Rendezvényközpontban. A konferencián elhangzott előadások többféle megközelítésben foglalkoztak az e-kereskedelem kérdéskörével.

(Az e-kereskedelem... Folyt. 6. o.)

KÖZEPESEN VESZÉLYES

A Network Associates vírusszakértői csoportja, az AVERT magasabb veszélyességi kategóriába sorolta át a W32/Mydoom.f@MM e-mail férget. Az AVERT közleménye szerint a Mydoom.f variáns már „közepes” veszélyt jelent az otthoni és a vállalati felhasználókra. Az indoklás szerint az új besorolást az előfordulás gyakoriságának növekedése tette szükségessé.

RUGALMAS VEZETÉS

A tervszerű helyzetektől eltérő eseményekre csak a megfelelő vállalatirányítási rendszerekkel, módszerekkel lehet eredményesen reagálni – derült ki az IFUA

Horváth & Partners Kft. által megrendezett fórumon. A „Vállalatirányítási folyamatok újrászervezése SAP-környezetben” című rendezvényen az elméleti témák mellett a gyakorlatból, különböző projektekből, bevezetésekben lezárult tapasztalatokat is megismerhettek a résztvevők.

(Rugalmas... Folytatás az 5. oldalán)

Csökken az IHM költségvetése

Az államháztartás hiányának csökkentése érdekében Draskovics Tibor pénzügyminiszter a közszférában is megszorításokat javasol. Ez az Informatikai és Hírközlési Minisztériumot (IHM) is érinti.

Amár bejelentett 120 milliárd költségvetési megtakarításon túl további 75 milliárd forint megtakarítását tartják szükségesnek az elemzők annak érdekében, hogy év végére csökkenjen az államháztartás hiánya. Ezért Draskovics Tibor pénzügyminiszter a közszférában is megszorításokat javasol. „Csomagjában” a következő adatok szerepelnek: a minisztériumok közül pillanatnyilag a legnagyobb vesztes a GKM, amelytől közel 37 milliárd forintot vonnak el, a második a sorban a Honvédelmi Minisztérium, negyedik az IHM; a tárcától mintegy 7,8 milliárd forintot von meg a pénzügyminiszter.

Az Informatikai Minisztérium képviselője a Számítástechnika kérdésére elmondta, hogy az előírt megtakarításokat részben saját, valamint intézményei működési költségeinek racionalizálása, részben pedig a kevésbé fontos programok takarékosági szempontok szerinti újragondolása révén teljesíti. Bizonyos programoknál várhatóan a kifizetett célok módosulnak, de olyan is lesz, ahol a megvalósítás ütemezése változik.

Az átalakításoknál a tárca különös figyelmet fordított arra, hogy a módosítások ne veszélyeztessék az ország versenyképességét, így ezek nem érintik a Közháló programot, amely szélessávú internet-hozzáférést ad az oktatási és kulturális intézményeknek, határon in-

nen és túl. Néhány program átütemezése szintén megtakarításokhoz vezet. Így például a Nemzeti Digitális Adattár program tartalmi bővülése nem az idén valósul meg, ehelyett a tavalyi mintaprojektek tapasztalatait felhasználva átalakítják a rendszert.

A megtakarítások további forrása, hogy az IHM több program célkitűzéseit újragondolta, és ennek alapján megkezdte a költségtakarékosabb megoldások kidolgozását, illetve egyes – még le nem zárt pályázatoknál – például kevesebb nyertest hirdet ki. A 2004. évi kiadási előirányzat 50,2 milliárd forint, illetve a támogatási előirányzat közel 33 milliárd forint összegéből 7,8 milliárd forint a zárolt rész. A zárolás kisebb mértékben

az intézményeket, nagyobb részben a fejezeti kezelési előirányzatot érinti.

„A májusi EU-csatlakozás időpontja az informatikai társadalom megszületését is jelenti Magyarországon” – mondta korábban Csepeli György az informatikai tárca államtitkára a parlamentben. Úgy véli, az előbbieken felsorolt nagyívű programokra, informatikai fejlesztésekre 350 milliárd értékű EU-támogatás áll majd rendelkezésükre az elkövetkezendő években.

Draskovics Tibor pénzügyminiszter is optimistán nyilatkozott, ami a költségvetés lefaragásait illeti. Ha sikerül az állami költségvetés hiányát mérsékelni, „... a cáfolhatatlan tények és a szubjektív tényezők arra utalnak, hogy felfelé ívelő pálya kezdetén vagyunk” – mondta a pénzügyminiszter.

VASS ENIKÓ

ELKÖLTÖZTÜNK!

A CW-Számítástechnika hetilap, a PC World, a GameStar és DIGITART magazinok kiadója, az IDG Magyarországi Lapkiadó Kft. 2004. március 1-jétől a MadáchTrade Centerbe költöztet. Új címünk: 1075 Bp., Madách I. út 13-14. A épület, IV. emelet Postacímünk változatlan: 1374 Budapest 5. Pf. 578 Telefon: *577-4300 Fax: *266-4343

ÁRA: 351 FT

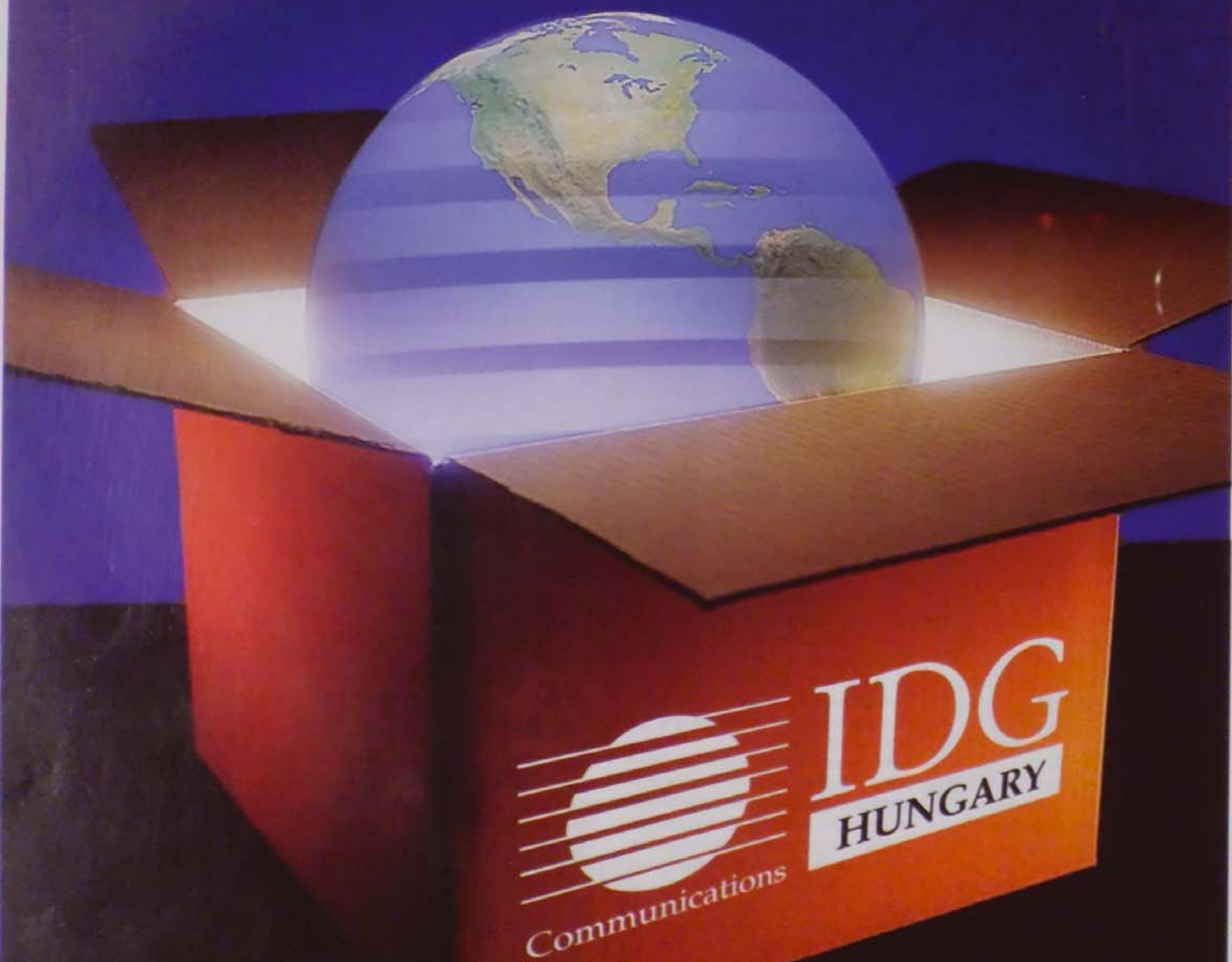

Elköltöztünk!

A CW-Számítástechnika hetilap, a PC World, a GameStar és DIGITART magazinok kiadója, az IDG Magyarországi Lapkiadó Kft. 2004. március 1-jétől új helyre költözik.

Kérjük, hogy 2004. március 1-jétől ügyfélszolgálatunkat a **Budapest VII. ker., Madách Imre út 13-14. Madách Trade Center A épület, IV. emeletén** keressék!

Előfizetések személyes megrendelésével, a lapjaink átvételével, a mediashop.idg.hu címen található termékek vásárlásával forduljon hozzánk továbbra is bizalommal!

Telefon: 06-1 577-4300 • Fax: 06-1 266-4343 • E-mail: terjesztes@idg.hu
Nyitva tartás: hétfőtől csütörtökig: 8.30-tól 16.30-ig, pénteken: 8.30-tól 15.00-ig

Új DVD videokamerák

Két új, DVD-re rögzítő videokamerát mutatott be a Sony. A 8 centiméter átmérőjű DVD-R vagy DVD-RW lemezekkel dolgozó DCR-DVD201

és a kisebb DCR-DVD101 elsősorban az optika felbontóképességben különböznek egymástól. A DVD201-nek 1 megapixeles szenzora van, míg a DVD 101 680 ezer pixeles szenzorral rögzíti a képeket. A felvételeket mindkét kamera 640x480 képpontos VGA-felbontásban tárolja el. Az optika felbontási különbsége az állóképeknél mutatkozik meg: a DVD101 640x480 képpontos, míg a DVD201 1152x864 képpontos

digitális fényképfelvételeket készíthet. A kamera optikai zoomja 10-szeres, méretük 50,5x88x136 milliméter. A DVD201 tömege 500 gramm, a DVD101 pedig 490 gramm.

www.szt.hu/cikkek/sony_dvdkamerak

www.szamitastechnika.hu

együttműködésben a Függetlennel

2004. MÁRCIUS 2.

Videót a merevlemezre!

A Sharp felfrissítette a már ismert Galileo otthoni videofelvevőjét. A Galileo amellett, hogy merevlemezre rögzítő videorekorderként funkcionál, egy beépített szervermegoldással a felvett műsorokat, videoanyagokat vezeték nélküli hálózaton vagy interneten át a számítógépek képernyőjére is továbbítani tudja. Az új változatú eszköz már a Sharp SL-C700 sorozatú Zaurus kéziszerkezőjével is elérhető. A merevlemez tárolókapacitása 160 gigabájtra bővült, ezzel akár 155 órányi adás is rögzíthető. A készülék vezeték nélküli hálózati csatlakozóhoz egy IEEE802.11b/g szabványú csatlakozókártyát használ.

www.szt.hu/cikkek/sharp_galileo

TARTALOM 10.HÉT

AKTUÁLIS

- 4 NAGYSÁGRENDEL OLCSÓBBAN MUNKATÁRSUNKTÓL
- 4 IDC BIZTONSÁGI ROADSHOW VASS ENIKŐ
- 4 MI TÖRTÉNIK A HÉTEN? TRANSTEC SZAKMAI NAP MAKK ATTILA
- 4 CÉGVILÁG
- 4 A MOTOROLA ÚJ MICROSOFT ALAPÚ TELEFONJAI ALBACOMP-EREDMÉNYEK CSÓRIÁN SÁNDOR
- 5 ÍGY ÍRTUNK MI – TÍZ ÉVE RUGALMAS VEZETÉS TRAUTMANN BALÁZS
- 5 IVSZ-SÁROK
- 6 AZ e-KERESKEDELEM KIHÍVÁSAI VASS ENIKŐ
- 6 AZ INNOSTART A KISVÁLLALKOZÁSOKÉRT NYOMTATÓK A CANONTÓL MOZSIK TIBOR
- 7 CANON-EREDMÉNYEK BIZTONSÁGI CD INGYEN TRAUTMANN BALÁZS
- 8 VIRTUÁLIS ÉGHAJLATI IDŐGÉP EGYED ZSÓKA
- 8 ÚJ 64 BITES HP-KISZOLGÁLÓK CSÓRIÁN SÁNDOR
- 8 HÁLÓZATI LEHETŐSÉGEK EGYED ZSÓKA
- 8 CINGULÁRÉ AZ AT&T WIRELESS TRAUTMANN BALÁZS
- 8 WINDOWS SERVERS 2003 SIKERE HORVÁTH ADÁM
- 9 VENDÉGVÉLEMÉNY OUTSOURCING KÖZELRŐL DOMBAI FERENC
- 9 ÚJABB CÉGEKET VÁSÁROL A HP HORVÁTH ADÁM
- 9 PINNACLE STUDIO 9-ES ITTHON HORVÁTH ADÁM

TERMÉK ÉS TECHNOLÓGIA 10

- 10 A WINDOWS RUHÁI
Ha valaki egész nap számítógéppel dolgozik, hamar ráunhat Windowsának küllemére. Cikkünkben olyan termékekről írunk, amelyekkel szinte tetszés szerint szabályozható az operációs rendszer külseje és viselkedése
HORVÁTH ADÁM
- 13 VÍRUSVÉDELMI RENDSZEREK
Ebben a hónapban először minősítjük a vírusvédelmi rendszereket. Megvizsgáltuk a védelmi rendszerek vírusfelismerő képességét, illetve a víruseltávolítás lehetőségeit
LEITOLD FERENC
- 14 HÍREK A TECHNOLÓGIA VILÁGÁBÓL
- 16 HAZAI PIAC
- 17 VALÓDI FOTÓNYOMTATÓ
Másfél esztendeje mutatta be a Xerox a Phaser 8200 szilárdintás nyomtatóját; egy kis ideig nálunk volt, és mi is kipróbálhattuk, mit tud
CSÓRIÁN SÁNDOR

TRENDEK ÉS MEGOLDÁSOK 18

- 18 EGÉSZSÉGÜGYI INFORMATIKA: HELYBŐL MAGASUGRÁS
Az egészségügyi szféra informatikai rendszerének megújítása és későbbi fejlesztése csak úgy lehetséges, ha már megvannak a megfelelő alapok a különböző intézményekben
BARABÁS BALÁZS
- 20 AZ INFORMATIKA IRÁNYÍTÁSÁNAK ALAPELVEI
MOLNÁR BALINT
- 22 EURÓPA DIKTÁLJA A MOBILINNOVÁCIÓT?
Visszaszerezheti-e vezető szerepét Európa? Az októberben Berlinben megrendezett Európai Technológiai Kerekasztal-kiállításon pozitív volt a végső válasz
HAVADI KRISZTINA
- 23 KOMPAKT ERŐMŰVEK
- 23 ADATOK A VODAFONE-TŐL
- 23 REALPLAYER TELEFONOKON
- 23 IBM: GYÁRTÁSI TITKOK A POWERPC 970FX-RŐL
TRAUTMANN BALÁZS

INFORMÁCIÓ ÉS TÁRSADALOM 24

- 24 INTELLIGENCIA A MARSON
Sok kalandon ment keresztül a két űrszeker, amióta landolt a vörös bolygón. Annak jártunk

utána, hogy pontosan milyen rendszerek működtek ezeket a gépeket
KÖSZPER GÁBOR SZABOLCS
SE VELE, SE NÉLKÜLE
Valószínűleg elgondolkodnánk, ha arra kellene válaszolnunk, melyik az a találmány, amely nélkül nem tudnánk élni. Nos, az amerikalak már tudják
BARABÁS BALÁZS

„Straub Elek elismerte, hogy eddig nem az Axelero kínálta a legolcsóbb internetszolgáltatást, és elképzelhetőnek tartja, hogy a jövőben is lesznek olyanok, akik a Matávénál alacsonyabb árat kínálhatnak.

Az internetszolgáltatók egy része egyébként már az év elején különböző mértékben csökkentette a modemes, illetve az ADSL-előfizetés árát. A Matáv vezetője szerint az árcsökkentések nyomán európai szinten is olcsóvá válik az internetezés.”

www.szt.hu/cikkek/straub_net (2003. 03. 04.)

CÉGVILÁG

A **MP** január 31-én lezárult első negyedévi nyeresége 936 millió dollár. A cég bevételé 19,5 milliárd dollár volt, s ez valamennyivel több, mint az elemzők által várt 19,4 milliárdos érték. A növekmény az előző év azonos időszakához képest 9 százalékos. A Hewlett-Packard vállalati rendszerek üzletága (ide tartoznak a vállalati tároló- és kiszolgálórendszerek) a tavalyi veszteséges időszak után nyereségesé alakult: üzemi nyeresége 108 millió dollár. A személyi rendszerek divízió az asztali és szerver PC-k forgalmával jócskán növelte a cég bevételét, a képkalkáló és nyomtató divízió pedig rekordbevételet ért el.

Erőteljesen nőtt a **BEA** bevétel és nyeresége pénzügyi éve negyedik negyedében, és ez elsősorban a Web-Logic szerverszoftver iránti nagy keresletből adódik. A január 31-én lezárult időszakban a cég nyeresége 39,3 millió dollár volt, bevételé pedig a tavalyi 249,3 millióról 278,1 millió dollárra nőttek. A szoftverlicenckből származó bevétel szintén emelkedett: a tavalyi hasonló időszakban elért 134,6 millióról 143,1 millió dollárra.

Két új céget vásárolt a **CIENA**, a hordozó hálózatokhoz adatorientált hardvereket és szoftvereket készítő amerikai cég, a Catena Networks-öt és az Internet Photonics-ot. A kanadai Catena Networks olyan berendezéseket gyárt, amelyek lehetővé teszik, hogy a távközlési cégek távoli terminálokról telepítsenek DSL-hozzáférést, míg az Internet Photonics optikai Ethernet berendezéseivel a kábelcégeket tudnak kábel szélessávú hozzáférést kiépíteni. A Ciena a két cég megvásárlásától a hordozói szélessávú berendezések forgalmának növekedését várja, ugyanakkor ezzel is erősíteni akarja pozícióját a szélessávú hozzáférés piacán.

Ebben az évben az **INTEL** két új Itaniummal jelenik meg a piacon, amelyek kétprocesszoros kiszolgálókhöz készülnek. Az egyik 1,4 gigahertzes a másik pedig 1,6 gigahertzes változat, mindkettő 3 megabájt gyorstárolóval. A kétprocesszoros Itanium lapkacsalád 2005-ben a Millingtonnal bővül, majd nem sokkal utána a sokmagos Dinoma is megjelenik. 2005-ben a sokprocesszoros szerverek standard processzora a Montecito lesz, s hozzá a Bayshore lapkakészlet gyorsabb sebességgel, DDR2 memóriával és PCI Expresszel. A Montecitotól két új technológia jelenik meg: a Pellstone cache technológia és a teljesítményt fokozó sokmagos, sokszálas Foxton technológia.

Forrás: IDG News Service

Nagyságrenddel olcsóbban

Az idén február 18. és 20. között rendezte meg a Humán Erőforrás Alapítvány a Partnering 2004 konferenciát, amelyen a legnagyobb hazai vállalatok ügyfélszolgálati foglalkozó munkatársai tartottak előadásokat öt szekcióban az ügyfélkapcsolat-kezelésről. A konferencián előadást tartott többek között *Nógrády Norbert*, a UPC Magyarország Kft. ügyfélszolgálati igazgatója, aki elmondta, hogy a széles körben használt CRM-rendszereknek akár egy nagyságrenddel olcsóbban is be lehet vezetni ügyfélkapcsolati rendszert: náluk már két éve működik a Click On Informatikai Kft. által fejlesztett xFLOWer ügyfélkezelő

keretrendszer. Az xFLOWer fejlesztése hét évre nyúlik vissza; a rendszert létrehozó szakemberek Kelet-Közép-Európa egyik legnagyobb távközlési vállalatának call center fejlesztésében is együttműködtek.

Az xFLOWer CRM megoldáscsomagnak része a dokumentumkezelés, az end-to-end csoportmunka és a multicatornás ügyfélkezelés összehangolása is. Az xFLOWer gyártótól függetlenül integrálható bármilyen távközlési platformmal, gyakorlatilag egyetlen digitális rendszerként kezeli a contact center és back office feladatokat – tudtuk meg *Lugossy Zoltántól*, a Click On Kft. üzlet-

fejlesztési igazgatójától. Az összetett csomag moduljai külön is bevezethetők. Moduláris felépítéséből adódóan és skálázhatóságának jóvoltából a levelezések érkeztetésétől kezdve még akár több száz kezelővel működő ügyfélszolgálati rendszer kiszolgálásához is fel lehet használni.

A rendszer, amelynek részeit a legnagyobb kábelcég mellett már több államigazgatási szerv, illetve iparvállalat is használja, egy nagyságrenddel alacsonyabb költségvetéssel vezethető be a hasonló funkcionalitású, nemzetközi fejlesztésű szoftverekhez képest.

MUNKATÁRSUNKTÓL

+online: www.click-on.hu

IDC biztonsági roadshow

Egy nemrégiben készült IDC-felmérés szerint a biztonság, annak ellenére, hogy az IT-stratégia alapvető kérdésévé vált, sok vállalatnál háttérbe szorul a rövid távú megtakarítások miatt. Ehhez hasonló meglepő mondatok hangzottak el az IDC IT Security Roadshow CEMA 2004 rendezvényén, amelyet február 26-án tartottak Budapesten. Reális biztonsági célok kitűzése helyett számos cég a „mindent vagy semmit” megközelítést alkalmazza; ez az ideálisnál jóval magasabb, illetve alacsonyabb beruházásokat jelent. A Symantec képviselőjében *Konkoly Thege Szabolcs* területi igazgató tartott előadást, amelyben a számítógé-

pes rendszerek területén a megelőzés fontosságát hangsúlyozta. Konkoly Thege szerint a felhasználók korai előrejelző rendszereket igényelnek, vagyis időben akarnak biztonsági információkhoz jutni. A *Számítástechnika* érdeklődésére az igazgató elmondta, hogy a magyar IT-biztonság területén nem kellő mértékű a tudatosság és a felkészülés, sokszor csak egy-egy káresemény után tűzoltásképp vezetnek be biztonsági rendszereket.

VASS ENIKŐ

+online: www.symantec.hu
www.idchungary.hu

Transtec szakmai nap

A Transtec AG és hazai kizárólagos forgalmazója, a Flag Rt. február 19-én nagy sikerű szakmai napot tartott. A Transtec Technology Talk 2004 című rendezvényen megtekinthetők voltak a Transtec termékei, továbbá előadásokat hallgathattak az érdeklődők. Az előadók között volt *Dieter Weisshaar*, a Transtec AG elnök-vezérigazgatója, *Kasos Mihály*, a Flag Rt. vezérigazgatója, valamint több világcég, mint a Microsoft, az Intel, az Oracle, a SUSE-Novell, a Seagate és a Grau Data Storage képviselője. A Transtec AG tavaly óta van jelen Magyarországon. Termékválasztéka a teljes vállalati informatikai infrastruktúrára kiterjed: kínál személyi számítógé-

peket, a tablet PC kivételtől a noteszgépeken át a különböző asztali gépekig, valamint hálózati kapcsolót, WLAN megoldást, illetve kiszolgálókat. A Transtec választékában tárolórendszerek is vannak; hagyományos RAID tömbök, akár optikai szállkapcsolattal, de a legérdekesebb terméke az IDE lemezekből felépített tárolóegység. Ez valamivel lassabb, mintha hagyományos módon készülne, de ára rendkívül kedvező.

MAKK ATTILA

+online: www.flag.hu
www.transtec.com

A MOTOROLA ÚJ MICROSOFT ALAPÚ TELEFONJAI

A Motorola a 3GSM világkongresszuson két új intelligens telefont jelentett be, amelyek a Microsoft Windows Mobile szoftverére épülnek. A távközlési berendezésgyártó cég továbbá két új készülékről is részletekkel szolgált, amelyeket az új 3G hálózatokon lehet használni.

Albacomp-eredmények

Laufer Tamás, az Albacomp Rt. vezérigazgatója sajtótájékoztatón ismertette a cég tavalyi eredményeit. A vezérigazgató kiegyensúlyozottnak nevezte az eredményeket, és hangsúlyozta, hogy ez év januárjától szerződés alapján a közbeszerzésben is értékesíthetik az asztali, noteszgép és kiszolgáló Albacomp Activa számítógépeket.

A 300 főt foglalkoztató részvénytársaság 2003-ban 13,1 milliárd forintos árbevételért el. az adózott nyeresége pedig várhatóan 300 millió forint lesz. Az egy évvel korábbi árbevétel 12,2 milliárd forint volt. A tavalyi év legsikeresebb termékei a saját összeszerelésű Albacomp Activa noteszgépek voltak, amelyekből kilenc hónap alatt a tervezett kétezer darab helyett 3600-at értékesítettek. Ezzel saját becsülésük szerint 6 százalékos paici részesedést értek el. A noteszgépeket az Albacomp mellett az Ingram-Micro és az EMJ disztribúciója forgalmazza. Idén az Albacomp 10 százalékos forgalomnövekedésre számít.

CSÓRIÁN SÁNDOR

+online: www.albacomp.hu
www.ingrammicro.hu
www.emj.hu

Mi történik a héten?

Március 1-6. IBM Data Management konferencia Madridban
Információ: www.306.ibm.com
Március 2-5. IBM WebSphere Portal konferencia Stuttgartban
Információ: www.306.ibm.com
Március 5. IBM Express Roadshow 2004 online rendezvény Zalaegerszegen
Információ: www.5.ibm.com
Március 8-12. IBM Tivoli konferencia Amsterdamban
Információ: www.306.ibm.com
Március 9. e-gi konferencia és kiállítás Budapesten a TÖDSZ szervezésében
Információ: www.e-gi2004.hu
Március 9. Fejlesztők Personele Szakmai Napja Budapesten
Információ: www.karsoft.hu

Rugalmas vezetés

(Folytatás az 1. oldalról)

A vállalatirányítás Magyarországon még mindig meglehetősen költség- és időigényes folyamat – derült ki az előadásokból. Az operatív tervezés ideje egy felmérés szerint a hazai vállalatok többségénél még legalább 7 hónapot tesz ki. Ez azonban nem teszi lehetővé azt, hogy a vállalat a piaci igényeknek megfelelően, kellően rugalmasan tudjon reagálni a piaci és más folyamatokra, történésekre.

Az irányítás nem különbözik azonban az olyan egyéb üzleti folyamatoktól, mint például a logisztika vagy az értékesítés. A szakértők úgy vélik, a vállalatirányítás is tervezhető, tanulható, illetve felhasználható az iparágban már kialakult legjobb gyakorlatok. A tapasztalatok szerint az előre lefektetett szabályokon, elképzeléseken alapuló, tervszerű viselkedéssel szemben megnőtt a kialakult helyzetekre reagáló, szituációfüggő viselkedés jelentősége. Ez egyben a rögzítés fontosságának szerepét is jelzi. Egyre gyakoribb az is, hogy nem az eredeti, eltervezett stratégia valósul meg, hanem a környezet, a piac által befolyásolt változata.

Az irányítási folyamatok önmagukban nem biztosítják a vállalat optimális vezetését – figyelmeztettek a szakértők. A külön-külön jól megtervezett irányítási folyamatok igazi hatásukat csak együttesen, egyetlen folyamatként tudják hatásosan kifejteni. Az IFUA felmérései arról tanúsítják, hogy a hazai vállalatok nagy részénél elavult a vállalati folyamatok tervezése, ezért az irányítási folyamatok újratervezésére lehet szükség. Ezzel időt és jelentős költségeket is meg lehet takarítani.

Az újratervezésnél tanácsos elszakadni a cég jogi és számviteli struktúrájától. A tapasztalatok szerint ritkán vezet jó eredményre, ha az irányítási struktúra kialakításánál a már meglévő vállalati szervezetet képezzük le.

A tervezés újratervezését az IFUA alapvetően négy tényező megjelenésekor tartja indokoltnak. Lépní kell, ha a folyamat vagy terv túl lassú és bonyolult, ha gyorsan elavul, ha nem a lényegről szól, és ha a meglévő tervezés a terv visszafogását ösztönzi. A tervezéshez szükséges idő rövidíthető egyrészt a ter-

vezési fel-le ciklusok kiiktatásával, másrészt a résztervek informatikai integrálásával. Ehhez azonban már fejlett informatikai megoldásokra is szükség lehet. A most már igen elterjedt vállalatirányítási rendszerek elsősorban az operatív tevékenységekre összpontosítanak. A fejlődés következő foka a döntéstámogatási rendszerek alkalmazása, amelyek szintén már régen a piacon lévő megoldások.

A hazai vállalatoknál sok esetben még mindig a táblázatkezelők szolgálnak a tervezés egyik elsődleges eszközüül. Ez azonban informatikai és vállalatirányítási szempontokból sem nevezhető tökéletes megoldásnak. Több probléma is felmerülhet, mint például az adatok többszörös megléte és tárolása, a jogosultságkezelés kérdése, a munkafüzetek közötti kapcsolatok sérülékenysége, az adatvesztés lehetősége, illetve a kezelhető adatmennyiség kezelésének korlátai. A mozgatott Excel-állományok mérete nagyra nőhet, esetenként a több tíz megabájtos határt is eléri. Ennek mozgatása is informatikai költségekkel jár.

Az új rendszer bevezetése előtt mindenféleképpen tisztázni kell az elvárásokat és a koncepciókat. A cél minden esetben a tervezési és beszámolórendszer hatékonyabbá, megbízhatóbbá és rugalmasabbá tétele.

A bevezetendő rendszereknek számos követelménynek kell megfelelniük. Az egyszerű kezelhetőséget elősegíti a már megszokott Excel-felület „továbbélteése”, természetesen a megfelelő tervezési alkalmazáscsomag felületként, alkotóelemként használva. Jellemző lehet még az internetes, intranetes elérés, a központi számítások és adattárolások kezelése is. Ez utóbbi a változások naplózottságát és a jogosultságok megfelelő kezelését is lehetővé teszi. A kiépített rendszer rugalmas, méretezhető és továbbfejleszhető, alkalmazkodva a vállalat igényeinek változásához.

Az új rendszerek bevezetéséhez szükséges felismerések, döntések meghozatala, a megfelelő tervezési rendszer kiválasztása és a projekt sikeres levezetése minden esetben nehéz feladat, ugyanakkor a vállalat élet- és versenyképessége szempontjából kritikus fontosságú.

TRAUTMANN BALÁZS

HITELESÍTETT MINŐSÉG

A 3Com bejelentette, hogy új WAN routerei az első olyan útválasztók a piacon, amelyeket a független Tolly Csoport – a hitelesítési eljárás után – alkalmasnak minősített a Cisco routerekkel való együttműködésre.

A vállalati hálózatok vásárlói objektív forrásra támaszkodva értékelhetik a minősített termékeket, és biztosak lehetnek abban, hogy azok megfelelnek az iparági szabványoknak.

A Tolly által hitelesített tesztek célja az volt, hogy a vásárlók és a partnerek tanúsítványt kapjanak róla: a 3Com 5000 és 3000-es routerszériája egy hálózatban tud együttműködni a Cisco útválasztókkal.

IVSZ-SAROK

Tisztelt IVSZ-tag!

Az Informatikai Vállalkozások Szövetségének Elnöksége nevében tisztelettel meghívjuk az IVSZ éves Közgyűlésére 2004. március 8-án (hétfőn) 13.30 órakor a Sofitel Átrium Hotel Disztermébe (1051 Budapest, Roosevelt tér 2.)

A közgyűlésen való megjelenésről felülről számítunk!

Kérjük, hogy részvétel szándékát, 2004. március 5-ig szíveskedjék jelezni a jelentkezési lap visszaküldésével. (Jelentkezést elküldheti a www.ivs.hu elérhetőség alá küldött online jelentkezési lapra, a 706-8346 faxszámon vagy e-mailen: bus.darand@ivs.hu.)

Amennyiben személyesen nem tud részt venni, abban az esetben kérjük, delegálja megbízott munkatársát. Egy vállalkozó részéről természetesen többen is jelen lehetnek, szavazati joga azonban csak egy személynek van.

Felhívjuk szíves figyelmét arra, hogy a közgyűlés akkor határozatképes, ha a tagok legalább 50 százaléka + 1 tag megjelent. Amennyiben a közgyűlés nem szavazatképes, egy az előzőleg az IVSZ közgyűléstől visszamenetelre felérve későbbre, ismételtül összehívjuk. Az újra összehívott közgyűlés határozatképeségéhez a tagok 25 százaléka + 1 tag jelenléte elegendő.

A jelentkezési lap és a Napirend a www.ivs.hu weboldalon letölthető.

Árat csökkentett az Oracle

Mostantól processzoronként 1 millió forintért kínálja az Oracle a Database 10g Standard Edition One termékét. A szoftverfejlesztő cég ezzel egy időben a maximális szerverkapacitást két processzorra bővítette.

A Standard Edition One „nevesített felhasználó” alapú licenckonstrukcióban is kapható, felhasználónként 32 000 forintos áron, minimum öt felhasználóval. Azoknak az ügyfeleknek, akik a Database 10g

Standard Edition változatot vették meg, a vállalkozás ingyenes használatra adja az Oracle adatbázis-fürtözési megoldást, az Oracle Real Application Clusters 10g-t. Nekik a maximális szerverkapacitás fürtönként négy processzor.

MUNKATARSUNKTÓL

+online: www.oracle.com/corporate/pricing

Igy irtunk mi - 10 éve

➤ Több mint 90 millió forintot fektet be két skóciai gyárba a DEC. South Queensferryben (ahol az Alpha processzorok készülnek) mintegy 65 millió forintért építi ki CMOS5-gyártósorát. Ezáltal 450 millió fontra emelkedik a Digital által az utóbbi 18 évben befektetett pénz. A CMOS5 betűszo 0,5 mikrométeres technológiát takar; általa állítógaz 300 megahertzes, esetleg még gyorsabb Alpha-lapkákat is képes lesz előállítani a Digital. Az AMD-vel kötött friss egyezmény értelmében a Digital jelenlegi 0,68 mikrométeres technológiájával 486-os AMD processzorokat fog előállítani a South Queensferry-i gyárban.

➤ Új formában, új külsővel és még több szolgáltatással várja 1994. március 1-jétől az érdeklődőket az IDG Online BBS. Modem segítségével, a 156-0691-es telefonszámon lehet hívni a BBS-t – hamarosan új vonallal is bővül a rendszer. A nap 24 órájában várjuk a hívókat, géptípustól függetlenül – elsősorban azonban PC-re készült shareware-, demo- vagy public domain programokat, apróbb segédprogramokat, Pascal és C nyelvű forráskódokat, továbbá a szemé-

lyi számítógépek használatával kapcsolatos dokumentációkat kínálunk.

➤ Megvalósuláshoz közeleg az egy éve tervezett Plug and Play technológia – állította a Microsoft az idei Windows Hardware Engineering Conference alkalmából. Hei P&P ajánlást (ISA kártyákra, rendszer BIOS-ra, SCSI-ra, IDE CD-ROM-ra, párhuzamos kártyákra és kommunikációs eszközökre vonatkozóan) már beterveztette a Microsoft, és ezeket továbbiak követik majd. Mintegy 20 gyártó, például a Compaq már a novemberi Comdexen bemutatott az ajánlásokhoz illeszkedő termékeket.

➤ Megalakult a széles termékskálájáról ismert nyomtatógépgyártó, a Mannesmann Tally közvetlen magyarországi képviselője, az EMTEEM Kft. – jelentette be Herbert Spitaler, az MT Wien ügyvezető igazgatója. Magyarországot ígértes piacnak látja az MT, különösen, hogy az IDC 1994-re további növekedést jósol a nyomtatók szegmensében. 1994 első felében 10 új modellre számíthatunk az MT-től: közöttük mátrix-, síkgyáras mátrix, tintasugaras és lézernyomtatókra.

BARABÁS BALÁZS

Az e-kereskedelem kihívásai

Magyarországon még nincs nagy hagyománya és múltja az e-kereskedelemnek, de épp ezért van nagy szükség a kérdéskör bővebb ismeretére

A Számítástechnika és az IDG Lapkiadó, február 24-én Budapesten megrendezett konferenciáján az előadások hallgatói az e-kereskedelemmel, annak jogi háttérével, a lehetséges alkalmazásokkal és az elektronikus aláírás buktatóival ismerkedhettek meg.

Az első előadó Kelemen László, az Informatikai Vállalkozások Szövetségének nemzetközi kapcsolatok menedzsere, a jogi szabályozásról beszélt: beszámolt az Európai Unióban az e-kereskedelmi tevékenységet szabályozó törvényről, amely a magyar szabályozás kiindulópontja.

A szabályozás csak jogi keretet ad, s azt az egyes országoknak a helyi sajátosságainak megfelelően kell kiegészíteniük. Kelemen László szerint az egységes szabályozás rendkívül fontos, hiszen ha a fogyasztó valamennyi országban relatív hasonló szabályozással találkozhat, bizalma nő. A direktíva leszögezi, hogy az információ társadalmi szolgáltatásokat nem szabad előzetes engedélyekhez kötni, illetve az elektronikus úton létrejött szerződéskötést engedélyezni kell; ezeknek egyenértékűnek kell lenniük a hagyományos szerződésekkel.

Magyarországon a direktíva szellemében fogadták el az elektronikus kereskedelmet szabályozó 2001/108-as törvényt. Az IVSZ nemzetközi kapcsolatok menedzsere hiányolta, hogy a törvény nem szabályozza az itthon oly népszerű csomagküldő kiskereskedelmet.

A második előadó, Erdész József, a Fefo Kft. rendszerintegrációs igazgatója, előadásának első részében a hárombetűs rövidítések (HBR) körüli misztéri-

kumot oldotta fel. A szakember szerint az üzemeltetési költségeket érezhetően csökkenteni lehet azáltal, hogy az informatikai közmű kialakítását, vagyis a hagyományos rendszerbevezetést egy erre szakosodott, profi szolgáltatóra bízzák. Az általánnyíj ellenében igénybe vehető szolgáltatás előnye, hogy a költséggel

Ebben az esetben a visszaélés kockázata igen magas. A fokozott biztonságú elektronikus aláírás megfelel az frásbeliség követelményeinek, szerződéseket láthatunk el vele. Ebben az esetben is fennáll a visszaélés lehetősége, mivel senki sem „hitelesítette” azt a személyt, aki aláírta a dokumentumot. A harmadik

Kelemen László, az IVSZ szakembere, az e-kereskedelem európai szabályozásáról beszélt

előre lehet számolni, és az üzemeltetési kiadások nem a hagyományos módon, vagyis nem exponenciálisan nőnek.

Elektronikus aláírás a gyakorlatban

Kisteleki Róbert, a MÁV Informatika Kft. PKI-tanácsadója az elektronikus aláírás és az e-business kapcsolatáról beszélt. A jogi keret ismertetése után az előadó az elektronikus aláírás változatait sorolta fel. Elektronikus aláírásnak tekinthető, ha e-mail vagy egy elektronikus dokumentum végén szerepel egy név,

típusú elektronikus aláírás, vagyis a minősített aláírás esetében egy harmadik fél, a minősített aláírás hitelesítő szolgáltatását vesszük igénybe. A dokumentum egy adott pillanatban létezik. Ezt az időbélyegzés szolgáltatással lehet tovább erősíteni: az időpecsét szavatolja, hogy egy adott dokumentum egy adott pillanatban létezett. Az elektronikus aláírás egyik felhasználási területe a dokumentumok archiválása. Az előadó példaként említette, hogy az APEH-nél évente 28 millió A/4-es papírlapon lévő dokumentum tárolását, raktározását kell megoldani, és ez sok-

Bíró István, az IDG Lapkiadó ügyvezető igazgatója zárta az eseményt

kal olcsóbb lenne, ha elektronikus formátumban tárolnák az adatokat.

Az integrációs szoftver

A MAGIC (Onyx) Magyarország Kft. képviselője, Tóth Mihály üzletág-igazgató ismertette terméküket, az iBOLT integrációs szoftvert. Az alkalmazás feladata a meglévő és a várhatóan a jövőben megvásárolandó informatikai rendszerek integrálása, a gyors implementáció. Tóth szerint az üzleti környezet állandóan változik, és olyan rugalmas üzleti megoldásokat kell találni, hogy a vállalkozások hatékonyan reagáljanak az új helyzetekre.

Nyelvi implementáció

A rendezvényen bemutatták az Axico Informatikai Kft. Pinnacle Show Center multimédiás alkalmazását, majd utána Csűrill Károly, a Megatrend 2000 Rt. kereskedelmi igazgatója a saját fejlesztésű Infosys nevű vállalatirányítási rendszer más nyelvre való átültetés nehézségeiről beszélt. Az alkalmazást román nyelvterületen már használják, megvan az ukrán változat és később az orosz és lengyel területen is szeretnék bevezetni. A vállalkozás a még telítetlen piacokon szeretne terjeszkedni, így Kelet-Közép-Európát célozták meg.

Az utolsó előadó, Gerő László, a LicensePro vezető tanácsadója előadásában a szoftvergazdálkodási tanácsadás előnyeit ismertette. Az elmúlt évek pozitív tendenciáinak következtében ma a vállalatok, gazdálkodó szervezetek egyre nagyobb hányadánál jelennek meg a legális szoftverek, illetve az ez iránti igény. Ezek beszerzése, illetve kezelése azonban új problémákat vet fel: a hatékony szoftvergazdálkodás és -beszerzés kérdését. Ezen szeretne segíteni a szoftverlicenclési szaktanácsadás.

VASS ENIKŐ

Az Innostart a kisvállalkozásokért

Az Innostart Nemzeti Üzleti és Innovációs Központ Alapítvány a hazai kis- és közepes vállalkozások innovációs tevékenységének támogatását és az innovációs kultúra terjesztését tekinti egyik legfontosabb feladatának. Az idén tizedik születésnapját ünneplő szervezet a megalakulása óta számos innovatív ötlet megvalósítását segítette tanácsadással, partnerek és befektetők felkutatásával. A fiatal tehetségek innovatív tevékenységének támogatását is felvállaló Innostart olyan új vállalkozások létrehozását is segíti, amelyek friss kutatási és fejlesztési eredményeket hasznosítanak.

A Magyar Innovációs Szövetség kezdeményezésére 1994-ben alakult Inno-

start az Európai Unióban már tizenöt éve működő hasonló intézmények mintájára jött létre. Többek között külföldi partnerek közvetítésével is foglalkozik; közreműködésével az elmúlt évben is több partneri együttműködés született.

Az Innostart – amely közhasznú alapítványként működik – a közelmúltban újabb pályázatot írt ki olyan kis- és közepes vállalkozások és magánszemélyek számára, amelyek innovatív projektjüket szeretnék megvalósítani, ehhez azonban segítségre van szükségük. Elsősorban a számítástechnika, a gép- és műszeripar, a biotechnológia és a környezetvédelem területén tevékenykedők számíthatnak arra, hogy sikeres pályázat esetén segítsé-

get kapnak üzleti tervük elkészítéséhez, a szükséges fejlesztési források megszerzéséhez, különböző hazai és külföldi pályázatok elkészítéséhez. Emellett az alapítvány segít a stratégiai célok meghatározásában, a megvalósíthatósági tanulmányok elkészítésében, a piacutatásban, a könyvelésben. A nyertesek az Innostart által működtetett Fehérvári úti 6000 négyzetméteres innovációs park szolgáltatásait kedvezményesen vehetik igénybe fejlesztési tervük megvalósításához. A pályázat részleteiről a 382-1500-ás telefonszámon lehet érdeklődni, de olvasható a www.innostart.hu honlapon is.

MUNKATARSUNKTÓL

+online: www.cio.hu
www.jvsz.hu
www.mavinformatika.hu
www.magicsoftware.com
www.megatrend.hu

Nyomtatók a Canontól

Február 17-én és 18-án nagyszabású üzleti vásárt rendezett Frankfurtban a Canon, ahol az érdeklődők megtekinthették termékportfóliójának újdonságait és üzleti megoldásait.

A japán multinacionális cég képviselői úgy vélik, a Europe Concerto a jövőben is rendszeresen megrendezik majd, hogy a széles körű nemzetközi üzleti érdeklődést fenntartva bensőségesebb körülmények között találkozhassanak a cég ügyfeleivel.

A vásáron a meglévő kínálat mellett számos új terméket is bemutatott a cég, így többek között a Canon első színes nyomtatásra is alkalmas fekete-fehér multifunkcionális hálózati nyomtatóját, az iR 3100C/CN-t, valamint a kis nyomdák, dekorációs vállalkozásoknak, illetve grafikai stúdióknak kínált, gyors,

ugyanakkor minőségi nyomtatásra képes W6200P nagy formátumú nyomtatóját.

Peter Saak, a Canon Central-Eastern Europe üzleti megoldásokért felelős marketingigazgatója a lapunknak adott interjúban elmondta: a régióban, ezen belül Magyarországon különösen az „okos” (SmartColour), színes nyomtatásra is használható irodai multifunkciós berendezéstől várnak sokat (ezek a nyomtatók úgy tudnak színes nyomtatást készíteni, hogy a feketével nyomtatott részletek előállítási ára változatlanul alacsony marad), mivel egy új koncepcióról, illetve új célközönségről van szó. Peter Saak a színes nyomtatás előnye között említette, hogy a felmérések szerint a színes elemeket is tartalmazó számlákat 35 százalékkal gyorsabban fiktetik ki, mint a fekete-fehéret.

CANON-EREDMÉNYEK

Tavalyi eredményeiről számolt be sajtótájékoztatóján a Canon Hungaria Kft. A cég 2003-ban 6,5 milliárd forintot forgalmat könyvelt el, amely 1,3 milliárdal több az egy évvel korábbinál; ez 25 százalékos növekedésnek felel meg. A növekedésből közel egyenlő mértékben vette ki a részét az üzleti megoldások, a lakossági és a kisirodai piacot kiszolgáló, valamint a fotó-videó ágazat. Nagy teljesítményű, hálózatba köthető digitális készülékekből 65 százalékkal többet értékesítettek, mint 2002-ben, a színes multifunkciós készülékekből és nagy formátumú nyomtatókból pedig 38 százalékkal többet. Tavaly 53 ezer fotó-videó terméket adtak el, az ebből származó bevétel 64 százalékkal haladta meg az előző évet. A nyereség 2058 millió euró volt.

Biztonsági CD ingyen

A Microsoft megkezdte biztonsági javításokat tartalmazó CD-jére az előrendelések összegyűjtését. A Windows Security Update CD mindazokat a kritikus fontosságú javításokat tartalmazza majd, amelyeket a cég 2003 októberéig kiadott, például a Windows XP, a Windows Millennium Edition, a Windows 2000, a Windows 98 és a Windows 98 Second Edition javítóállományait.

A CD-t a cég kifejezetten azoknak a Windows-felhasználóknak kínálja, akiknek lassú modemes kapcsolatuk miatt sokáig tartana a megfelelő javítóállományok letöltése. Mivel a CD-n csak a régebbi javítások találhatók, a Microsoft

továbbra is a Windows Update weblapot ajánlja a felhasználóknak a friss állományok letöltéséhez.

Ezt a lépést megelőzte egy akció, amelyben elsőként a japán felhasználóhoz juttattak el több ezer CD-t. Ezzel kezelhetővé vált a fégervírusok és más biztonsági problémák révén kialakult helyzet.

A felhasználók ingyen rendelhetik meg a Windows Security Update lemezt, csak a szállítási díját kell kifizetniük. A CD-n a javítóállományok mellett a számítógépek biztonságáról szóló tájékoztatók, illetve vírusvadász és tűzfalalkalmazások ingyenesen kipróbálható változatai lesznek.

A Windows Security Update CD-t most még csak bizonyos országokban, így az Egyesült Államokban, Kanadában, Ausztráliában, Új-Zélandon, több ázsiai országban (többek között Japánban, Indiában és Kínában) lehet megrendelni.

TRAUTMANN BALÁZS

+online: www.microsoft.com/security/protect/cd/order.asp

A Europe Concerto látogatói

Az iR 3100-es nyomtatót áprilisban vezetik be, és azt várják, hogy az új berendezés gyorsan teret nyer az irodai nyomtatók piacán, ahol Európában már ma is a Canonnak van a legnagyobb részesedése. A Canon CEE CBS divíziójának marketingigazgatója egyébként arra számít, hogy a közeljövőben erősen megváltozik a piac: csökken a vállalatoknál használt gépek mérete, és egy nagy teljesítményű gép helyett inkább több, hálózatba kötött multifunkcionális berendezés fog üzemelni.

A Canon emellett új megoldásokat is bemutatott, amelyekkel csökkenthető a dokumentumok előállítására fordított idő és növekedhet a munkahelyi hatékonyság. Az iW Publishing Manager szoftverrel a vállalatok egyszerűbben és hatékonyabban állíthatnak elő professzionális üzleti dokumentumokat: az alkalmazás segítségével akár feleannyi idő is elegendő a dokumentumok előállítására és kinyomtatására.

A rendezvényen bejelentették: a professzionális nyomtatással foglalkozó vállalkozásoknak alkalmazáscsökkentésként kínálják a Print Job Manager elnevezésű internetes rendeléskézelő rendszert; ezzel hatékonyabbá tehető a kommunikáció a nyomtatással foglalkozó cégek és ügyfelek között.

Peter Saak úgy véli: a Canon a nyomtatás terén annyiban tud többet adni a nagy IT-szállítóknál, hogy egyszerre kínál hardvert, szoftvereket és üzemeltetést; ez az ügyfeleknek mindenképpen költséghatékonyabb megoldás. A közelmúltban három nagy projektet vezetett le a Canon Magyarországon. A marketingigazgató azt is megemlítette, hogy bizonyos értelemben a közép-európai piac előrébb jár a nyugat-európainál: régiójában ma 2 százalékponttal nagyobb a hálózatba kapcsolt berendezések aránya.

MOZSIK TIBOR

Váltsunk együtt!

Botyán Balázs,
az Autóker Holding Rt.
távokoztatási üzletág igazgatója

invitel

Összeköt minket

Szakmai kapcsolat – közös sikerek

A Com.Unique Kft. új építési lakóházak távközlési rendszerének kiépítésére és üzemeltetésére szakosodott. Többségi tulajdonosunk, az Autóker Holding Rt. ma piacvezető szerepet tölt be a lakóingatlan-építés terén. Korábban, az új házak telekommunikációs fejlesztésekor, az Autóker kedvezőtlen tapasztalatokat szerzett, ezért 2002-ben egy saját távközlési céget hozott létre, amely üzemelteti a házak belső telekommunikációját, miközben szerződésben áll egy nagy szolgáltatóval, amelyen keresztül biztosítani tudja a tökéletes kapcsolatot a külvilág felé is.

A helyi központokon keresztül olyan egyedi szolgáltatásokat nyújtunk a lakóknak, mint a lakóházakon belüli és közötti ingyenes telefonhívások, sőt egyes épületekben már a kaputelefonhálózatot is integráltuk a rendszerbe. Eközben szintén a saját hálózatunkon keresztül érhető el az internet- és kábeltévé-szolgáltatás is. Mind a telefonforgalom (a közvetlen elérési HangPartner ISDN révén), mind pedig az internetforgalom (NetPartner MLLI bérelt vonalon) az Invitel hálózatán bonyolódik.

Kommunikációs szolgáltató partnerünknek az Invitel elődjét, a Vivendit egy meghívásos tenderen választottuk ki. Szakmabeliként jól ismerjük a piaci feltételeket, így a döntő ár a legjobb árajánlat volt. A kezdetektől nagyon elégedettek vagyunk az Invittel, hiszen folyamatosan a piaci viszonyokhoz igazítják árakat, és tapasztalataink szerint Magyarországon kevés olyan cég van, amelyik tartósan ilyen minőségű szolgáltatást képes nyújtani.

Számnunkra tökéletesen megfelel az Invitel új stratégiája, éppen ezért készek vagyunk ezt a fajta együttműködést a jövőben még szorosabba fűzni.

Info-vonal: 06-80-88-55-88

www.invitel.hu

10006

Virtuális éghajlati időgép

Az Irvine-i Kaliforniai Egyetem (University of California at Irvine, UCI) kutatói egy nagy teljesítményű IBM szuperszámítógéppel, az Earth System Modeling Facilityvel (ESMF) megkísérik 300 éves távlatban modellezni és előrejelzeni a Föld felszínének, légkörének és óceánjainak változásait, s választ találni

Az ESMF szuperszámítógép a Kaliforniai Egyetem egyik legnagyobb teljesítményű számítógépes rendszere; számítási teljesítménye 528 milliárd lebegőpontos számítás másodpercenként. Hét, egyenként nyolc POWER4+ mikroprocesszort tartalmazó IBM eServer p655-ös rendszerből áll – az IBM fűtőzési technológiája kapcsolja össze őket –, valamint egy harminckét POWER4+ processzoros IBM eServer p690 rendszerből; operációs rendszere az AIX, az IBM UNIX operációs rendszere. Az IBM folyamatosan továbbfejleszti ezt az első lapkára szerelt kiszolgálónak nevezett POWER-architektúrát, ilyen módon kielégítheti a 64 bites alkalmazások iránti egyre nagyobb keresletet. (Ugyanilyen technológiájú mikroprocesszorok működnek egyébként a Nintendo játékkonzolokban, az Apple számítógépekben, vala-

mint a világ legnagyobb teljesítményű szuperszámítógépeinek és tárolórendszeinek egy részében.)

mint a világ legnagyobb teljesítményű szuperszámítógépeinek és tárolórendszeinek egy részében.)

Az ESMF tárolási megoldása két IBM xSeries 335 kiszolgálón alapul; a Red Hat Linux működik rajtuk és a Sestina Global File System (GFS) állományrendszer. Az adatok 32 terabájtos RAID5-lemeztömbön tárolódnak. Ez az olcsó, egyetlen névtérrel alkotó állományrendszer moduláris, hibátűrő és méretezhető, és megadja a gigabájtos méretű adatállományok kezeléséhez szükséges sávszélességet.

EGYED ZSÓKA

+online: www.ibm.com
www.ibm.hu

Új 64 bites HP-kiszolgálók

Február 19-én két új 64 bites kiszolgáló-sorozatot mutatott be közös sajtótájékoztatóján a HP és a Microsoft. Az első gépcsalád a HP Integrity Intel Itanium2 processzorral dolgozik, a továbbfejlesztett HP 9000 kiszolgálók pedig az új PA-RISC PA-8800 processzorral.

Az Integrity sorozat rx1600-as tagja, amelyben 1 gigahertes Itanium2 CPU, 512 megabájttal memóriával és 36 gigabájtos merevlemez van, februártól Magyarországon is forgalomba kerül.

A HP szerint ezekkel az új kiszolgálókkal a közepes méretű vállalkozásoknak is elérhetővé válik a 64 bites kiszol-

gálótechnológia; ennek bevezetését többféle finanszírozási konstrukcióval könnyítik meg.

A korábbi HP9000 kiszolgálók tulajdonosai a processzormodul cseréjével használhatják ki az új CPU nagyobb teljesítményét. A PA-RISC processzoros rendszerek a CPU modul cseréjével Itanium alapra is átállíthatók.

CSÓRIÁN SÁNDOR

+online: www.hp.com
www.microsoft.com
www.hp.com/country/hu/hu/welcome.html

Hálózati lehetőségek

A Novell bejelentette a hálózati és csoportmunka-szoftvereinek teljes verzióját tartalmazó Kisvállalati Csomag 6.5-ös változatát. Ez a csomag is beletartozik a Novell Hálózati Alapsomag programba. E program szerint a hivatalos Novell-vizsonteladók termékköltség nélkül bevezethetik ügyfeleiknél a Novell Kisvállalati Csomag korlátozott licenccel működő verzióját.

A Novell Kisvállalati Csomag 100 felhasználóval is működhet. Az ügyfelek a hálózatra bejelentkező felhasználók után fizetnek, a kisvállalati csomag szoftverszolgáltatásaihoz hozzáférő nyomtatók, kiszolgálók és egyéb eszközök után nem. A csomag a következő szoftvereket tartalmazza:

- a Novell NetWare 6.5-öst és a hozzá tartozó hálózati szolgáltatásokat, két csomópontos fűtőzéssel, valamint hely- és időfüggetlen adat- és nyomtató-hozzáféréssel;
- a Novell GroupWise 6.5-ös csoportmunkaszoftvert (az elektronikus levelek

védelmével, levélszemét elleni védelemmel, naptárral és az azonnali üzenetküldés lehetőségével);

- a Novell BorderManager 3.8-as változatát hálózati biztonsági eszközökkel, tűzfal- és virtuális magánhálózati (VPN) szolgáltatásokkal;

- a Novell ZENworks for Desktops 4 szoftvert (asztali-gép-felügyeleti szolgáltatások alkalmazáskezeléssel, hardverkezeléssel és távoli felügyelettel);

- nyílt forráskódú szoftvereket, egyebek között a Apache webkiszolgálót, valamint a Tomcatet és a MySQL-t a webes szolgáltatások működtetéséhez és web alapú alkalmazások futtatásához.

A Novell Kisvállalati Csomag 6.5 február 20-tól érhető el a Novell hivatalos vizsonteladó hálózaton keresztül.

EGYED ZSÓKA

+online: www.novell.com/products/smallbiz
www.novell.com/products/smallbiz/nsbs_starterpack

Cingularé az AT&T Wireless

Negyvenegymilliárd dollárért (részvényenként 15 dollárért) vásárolta meg a Cingular Wireless az AT&T Wireless Servicet. A vásárlást még az AT&T Wireless részvényeseinek, illetve a szövetségi szabályozó hatóságoknak is jóvá kell hagyniuk. A létrejövő cég a legnagyobb észak-amerikai vezeték nélküli szolgáltató lesz, 46 milliós előfizetői számmal. A Cingular vezetősége szerint az üzlet még az idén lezárulhat.

A vállalat ezután a Cingular márkanevet használja és központja a Cingular atlantai főhadiszállása lesz – jelentette be Stan Sigman, a cég elnök-vezérigazgatója. Az AT&T Wireless vezetője, John Zeglis az átmeneti időszak végén távozik a cégtől. Az AT&T Wirellessért a Cingular mellett a Vodafone versenyzett. Az AT&T Wireless és a Cingular összeolvadása az egyesült államokbeli vezeték

nélküli szolgáltatási piac konszolidációjának első lépése – jegyezte meg egy elemző. A hat nagy piaci szereplőből már csak öt maradt: a Cingular, a Nextel Communications, a T-Mobile USA, a Sprint és a Verizon. Az SBC Communications (60 százalékos részesedés) és a Bell-South (40 százalékos) közös tulajdonú vállalkozása, a Cingular 24 millió előfizetőjével ma a második legnagyobb szolgáltató az észak-amerikai piacon. Az AT&T Wireless 500 telephelyen mintegy 30 ezer munkatárssal 22 millió felhasználót szolgált ki 2003 végén.

TRAUTMANN BALÁZS

+online: www.cingular.com
www.nextel.com
www.tmobile.com
www.sprint.com
www.verizon.com

Windows Server 2003 sikere

Napjainkra már egy és negyed millió dommainné mögött fut a Microsoft legújabb szerveroperációs rendszere. A hosszú ideig sikeres, ám mára elavult Windows NT4-esek számát februárban túlszárnyalta az új rendszer. A világ webszervereinek statisztikáját készítő Netcraft felmérése szerint ez az 1,25 milliós szám 283 százalékos fejlődést mutat a tavaly augusztusi értékhez képest. A legmeglepőbb azonban mégis az, hogy körülbe-

lül 56 ezer FreeBSD felhasználó döntött úgy, hogy inkább a Microsoft termékére vált. 55 ezer törölte Linuxát a Windows Server 2003-asért, emellett megközelítőleg nyolcezeren váltottak végleg a Solaris rendszerrel.

HORVÁTH ÁDÁM

+online: www.ibm.com
www.ibm.hu

Újabb cégeket vásárol a HP

Múlt év szeptemberében a HP megvásárolta a webszolgáltatások felügyeletére szakosodott Talking Blocks és a Baltimore Technologies azonosítókezelő megoldásokat fejlesztő cég leányvállalataként ismert Select Access szoftvercégeket, majd két hónappal később az adatleltárkezelő megoldások kifejlesztésével foglalkozó Persist Technologies részvényeit vette meg. A legfrissebb bejelentés szerint a cég megállapodást kötött két, felügyeleti szoftverek fejlesztésével foglalkozó vállalattal, a Novadigm, Inc. és a Consera Software felvásárlásáról. A tranzakciók hivatalos lezárása után a nagy teljesítményű automatizációs képességekkel gazdagítják a HP OpenView szoftverportfóliót.

„Az informatika történetének következő szakaszában a felügyeleti szoftverek hajtják a fejlődés motorját – jelentette ki Nora Denzel, a HP első alelnöke, majd hozzátette: Elég, ha arra gondolunk, hogy a cégek tavaly több mint 8

milliárd dollárt költöttek fűzőkre és felvásárlásokra ebben a szegmensben, és hogy az IDC előrejelzése szerint a felügyeleti szoftverek globális piacának forgalma 2007-re el fogja érni az évi 10,1 milliárd dollárt.”

Az IDC becslése szerint az üzleti élet szereplői közel 174 milliárd dollárt költenek évente meglévő infrastruktúrájuk folyamatos üzemeltetésére és felügyeletére. Az elmúlt fél évben a HP több olyan kritikus felügyeleti szoftverterméket is megszerzett, amely az IT-erőforrások felügyeletének egyszerűsítésével lehetővé teszi ügyfeleink költségeik csökkentését, valamint üzleti alkalmazkodó- illetve reagálókészségük javítását.

HORVÁTH ADÁM

+online: www.hp.com
www.novadigm.com
www.consera.com

Pinnacle Studio 9-es itthon

Január 7-én a nevadai Las Vegasban jelentette be a Pinnacle Data Systems, Inc. a népszerű Pinnacle Studio-sorozat legfrissebb tagját, a 9-es verziót, amely már Magyarországon is kapható.

Az otthoni videószerkesztésre szánt szoftvert a cég azoknak ajánlja, akik családi videókat szeretnék szerkeszteni és megosztani másokkal. A 9-es verzió egyszerűen kezelhető; olyan automatikus szerkesztési lehetőségeket tartalmaz, amelyekkel a felhasználók könnyedén feljavíthatják a régi, rossz minőségű felvételeiket: színtónusok automatikus beállítása, túl sötét/túl világos képek balanszírozása, kézi kamerás felvétel esetén a remegés megszüntetése, a tipikus analóg rögzítés szemcsézettségének elűntetése, valamint a zavaró háttérzajok

(például a szél) kiszűrése. A képszerkesztés mellett a hangszerkesztés teljes tárházát is felkínálja a rendszer, így a családi videókból professzionális minőségű rövidfilmek készíthetők.

A Studio 9-es verziójában mutatkozik be a SmartMovie lehetőség, amellyel a felhasználók csak kiválasztják a feldolgozandó képanyagot és a zenei aláfestést, a rendszer pedig automatikusan elkészíti a megfelelő képátmeneteket és effektusokat, amelyeket a zene ritmusára szinkronizál: gyakorlatilag videoklip készül másodpercek alatt.

HORVÁTH ADÁM

+online: www.pinnacle.com

Ez a gomb megnyitja a böngészőt, ezzel itt megnézheted a kódot, és ezt a gombot akkor nyomogasd, ha nagyon elfoglaltnak akarsz látszani...

VENDÉGVÉLEMÉNY

Outsourcing közelről

Mi, akik már majd egy évtizede a gyakorlatban is végezzük az IT-outsourcing szolgáltatást, azt mondjuk, hogy három tényező garantálja az erőforrás-kihelyezési szolgáltatás költség-

hatékonyságát és jó minőségét: a hatékony szervezetben irányított, magasan képzett személyzet, a működési biztonságot szavatoló háttér- és informatikai infrastruktúra, valamint az ezek ellenőrzött minőségű együttműködését biztosító szabályozás.

Ezen kategóriák jól áttekinthetők, mérhetők, vagyis objektívek. A személyzet felkészültségét és tapasztalatát igazolni, ellenőrizni lehet a megszerzett szakértői vizsgák, minősítések számával, a megszerzett partnerségi minősítésekkel. A hardver- és szoftvererőforrások minősége, teljesítménye szintén könnyen vizsgálható, mérhető, s ebben kialakult elemzési, auditálási módszerek segítik az outsourcing szolgáltatás iránt érdeklődőket. Ami a szabályozást illeti, itt is könnyű az objektív értéktétel. Gyorsan kiderül, kinek van az egész szervezetre és szolgáltatásra kiterjedő SZMSZ-minősítése, hazai és nemzetközi /EU/ ISO minősítése, munkaköri leírásokkal, biztonsági, működési és menedzselési előírásokkal. Kinek a szolgáltatási rendszere konform a de facto ITIL „szabvány” szerinti szolgáltatástámogatásra és szolgáltatásbiztosításra vonatkozó ajánlásaival? A szolgáltatást igénylő ügyfelek emellett még legalább két szempontot mérlegelnek: Megbízhatunk-e a szolgáltatóban? Milyen áron kapjuk a szolgáltatást?

A bizalom inkább szubjektív, mint objektív, de elengedhetetlen szempont. A bizalom egy minimális szintje nélkül senki sem bízza legféltebb adatait, rendszereit vagy eszközeit külső cégre. Lehet a legképzettebb munkatársakkal a legjobb technológiát alkalmazni, de ez nem elég. Az előbbieken túl a legkényesebb kérdés az outsourcing üzletekben a bizalom. Nem könnyű ezt megszerezni, de annál könnyebb elveszíteni. Érdekes paradoxon, hogy a bizalom megszerzését egyrészt mégis az objektív tényezők igazolásával, másrészt a partnerek közötti személyes jó kapcsolatokkal, az outsourcing szolgáltató cég munkatársainak, vezetőinek hitelességével, életútjuk feddhetetlenségével, megbízhatósá-

gukkal lehet. Ez sem helyettesíti azonban a jogi garanciákat. Az üzleti, műszaki feltételek bonyolult rendszerét részletes szerződésben kell lefektetni, amelynek elsősorban a bizalom elvesztése esetén van nagy jelentősége.

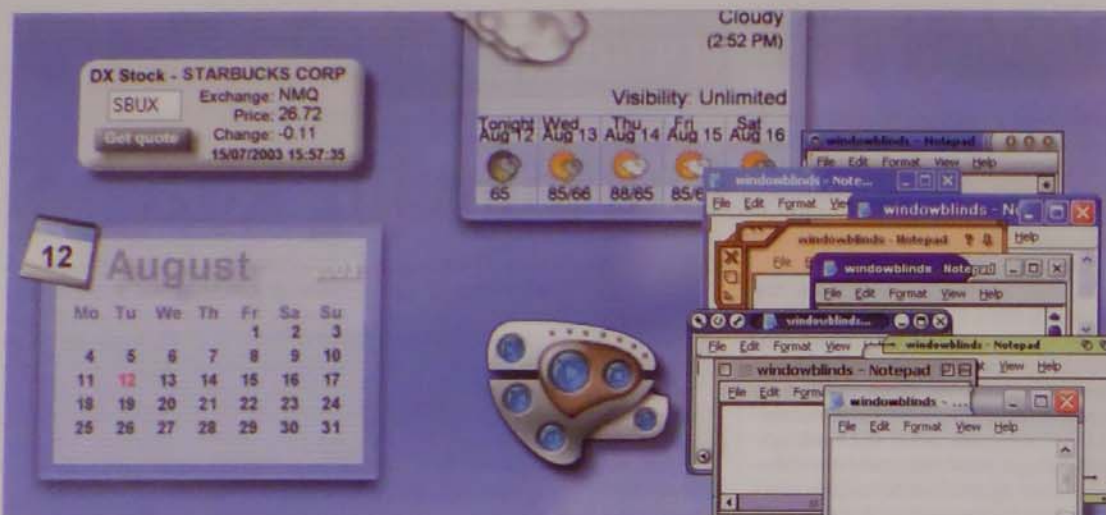
Vizsgáljuk meg a másik döntő és érzékeny szempontot, az árat. A szolgáltatások irányítási és személyi költségei minimálisan változtak. Nagyobb árcsökkenés ment végbe azonban az utóbbi pár évben a technológiai és a távközlési területen. Hasonló folyamat zajlott le a hazai adatátviteli, internetszolgáltatásokban is. Néhány évvel ezelőtt egy alkalmazásszolgáltatást (ASP) használó közép vállalatnak akár havi több száz ezer forint távközlési költséggel kellett számolnia; ma ezt az ADSL internet-

A legkényesebb kérdés a bizalom. Nem könnyű ezt megszerezni, de annál könnyebb elveszíteni.

szolgáltatás biztonságos komponensekkel való kiegészítése révén, ugyanolyan megbízhatósággal és teljesítménnyel, és csak 20-30 százalékos áron kapja meg. Ezt bizony tekinthetjük olyan áttörésnek, amely új lendületet ad az erőforrás-kihelyezéseknek. Az árak ilyen mérvű csökkenése már a kis- és középvállalkozói szektort is elgondolkodtatja, hogy a hazai és európai versenyképesség egyik kulcstényezőjének tekinthető informatikai rendszerek fenntartását saját beruházásokkal, saját személyzettel oldja meg, vagy megvásárolja szolgáltatásként, most már elérhető áron. Így ezzel erőforrásait az úgynevezett core businessre fókuszálja, amely a saját terepe, érti a működését, és egyben még inkább hozzájárul a tervezhető, kiszámítható és eredményes gazdálkodáshoz. A takarékos gazdálkodási kényszer mellett magas színvonalú közszolgáltatások igénye igazi kihívást jelent a közigazgatási, államigazgatási szerveknek is. Sok példa igazolja, hogy e területen sem tabu már az outsourcing szolgáltatás. Egyre több intézményi CIO keresi a megbízható, kiszámítható partnereket és tervezhetőbb megoldásokat. Nagy feladat, hogy mindezt – az immár két éve érvényes elektronikus aláírást szabályozó törvény alapján – a közügyek elektronikus intézésének, PKI-technológián alapuló kiszélesítésével is kombinálni kell.

A szolgáltatók készen állnak!

DOMBAI FERENC

A Windows ruhái

Ha valaki egész nap számítógéppel dolgozik, hamar ráunhat Windowsának küllemére, azonban a Stardock cég termékeivel szinte tetszés szerint szabályozhatjuk az operációs rendszer külsejét és viselkedését

A Stardock céget 1993-ban alapította egy 20 éves egyetemista, Brad Wardell, egyetemi kiadásainak fedezésére. A fő profil akkoriban az OS/2 operációs rendszerre szánt alkalmazások – például a Galactic Civilizations OS/2-es játék – fejlesztése volt. Wardell tehát a villamosmérnöki tantárgyak hallgatója, a digitális technika oktatója, valamint az egyetemi Macintosh-laboratórium ügyeinek intézése mellett szoftverfejlesztéssel töltötte napjait.

Ahogy a szoftverpiac a Windows operációs rendszer felé toldott el, Wardell is irányt váltott: 1997-ben, az operációs rendszerek „háborújának” vége felé a Stardock a Windows alapú fejlesztések felé fordult. A legnagyobb változást a .NET alapú, 1998-ban bevezetett Stardock.NET koncepció hozta: ennek az elgondolásnak az alapja, hogy a felhasználó

lók alkalmazzanak szolgáltatásokat, de ne vegyék meg őket, hanem fizessenek elő rájuk. Minden fejlesztés, telepítés a szolgáltató oldalán zajlik, az előfizetőknek nem kell velük foglalkozniuk.

Ma a cég a világ minden pontjáról alkalmaz fejlesztőket – amennyire lehet, megkeresi a „legokosabbakat és legjobbakat”. Ez egyébként ténylegesen tükröződik is a cég felépítésében, hiszen székhelyén, a michigani irodában csak nagyjából a fele ül az egész társaságnak, a többiek távolról dolgoznak. A szoftverprofil persze kicsit megváltozott, hiszen ma a cég legtöbb terméke a Windows alapú PC-k testreszabására való, a játékok már jóval ritkábbak. Az alap Windows kibővítésére szolgáló szoftvercsomagokat szórakoztató célú és rendszerkritikus gépeken is használják az ügyfelek.

Brad Wardell azok közé a kevesek közé tartozik, akik végignézhették, hogyan nővi ki cége az ő kollégiumi szobáját, s válik dollármilliókat forgalmazó, multinacionális vállalattá; ennek a sikernek a WindowBlinds volt az egyik kulcsa.

WindowBlinds

Ha őszinték vagyunk, nemigen tagadhatjuk, hogy a Windows rendszerek megjelenése (különösen egyéb operációs rendszerekkel összehasonlítva) fapados és unalmas is. Az emberek szeretik egyedivé tenni maguk körül a dolgokat (lakást, irodát, íróasztalt, háttérképet stb.), erre azonban a Windows nem sok lehetőséget tartogat. Az ez irányú igényeket meglovalgólva sok cég állított elő termékeket a

Windows egyedivé változtatására. Az egyik legsikeresebb ilyen átszabó a Stardock fejlesztette WindowBlinds. Ez a szoftver már igen régóta megvan, de az új 4-es verzió már kihatásolja a Windows XP saját különleges lehetőségeit is, s azokkal még erősebben átalakíthatja ezt a rendszert.

A telepítés folyamata igen egyszerű – szerencsére, mert a szoftver egy szót sem tud magyarul. Érdemes megjegyezni, hogy a WindowBlinds gyakorlatilag teljesen átszabja a rendszer megjelenését, beépül a Windowsba, egyáltalán nem kézenfekvő tehát, hogy a telepítés éppoly egyszerű és zökkenőmentes, mint, mondjuk, egy vírusirtóé.

Telepítés után az alapszoftver több helyről is elérhető: a képernyő tulajdonságai között, a megjelenés fülön; rákat-

1. ábra. Megnézhetjük, hogyan fest majd a rendszer a csomag kiválasztása után

WindowBlinds 4.2

Fejlesztő

Stardock Corporation

Platformok

Windows XP vagy újabb (Windows 98, ME, 2000 támogatás hamarosan)

Ára

WindowBlinds magában 19,99 dollár, az Object Desktop részeként 49,95 dollár, a korlátozott verzió ingyenes!

Weblap

www.windowblinds.net,
www.stardock.com

Ingyenes csomagok letöltése

www.wincustomize.com

tinthatunk a feladatsoron megjelenő kicsi ikonra és kikereshetjük a Start menü programjai közül is. Ha a képernyő tulajdonságait szemléljük ki erre a célra (1. ábra), akkor a Windows már megszokott felületén nézhetjük meg, hogyan fest majd a rendszer egy kiválasztott csomaggal. Habár a saját program még több funkciót kínál, érdemesebb tehát azt használni. Ha sok csomagot telepítettünk már a gépre, akkor a Windows saját képernyő-beállítás menüjével szinte már lehetetlen közöttük választani, vagyis jobb a WindowBlinds saját felületével dolgozni (2. ábra).

A WindowBlinds-szal egész rendszerünk megjelenését átszabhatjuk, sőt az alkalmazások szintjén is beállíthatjuk a megjelenítéshez használható csomagot. Könnyen elérhetjük például, hogy az Internet Explorer mindig egyforma küllemű legyen, akármilyen csomaggal alakítottuk a rendszert. Erre egyébként nagy szükség lehet, mert néhány csomag kevésbé átgondoltan van összerakva, s bizonyos alkalmazások használhatatlanná válnak tőlük: nem látszanak megfelelően a gombok stb. Ilyenkor azt a bizonyos alkalmazást kivesszük az átszabás hatálya alól, és nehézségek nélkül használhatjuk tovább (ilyen volt tesztjeinkben a Corel Photopaint és a Microsoft SQL Server Enterprise Manager).

Szintén a WindowBlinds felületével telepíthetünk újabb, már letöltött csomagokat, vagy eltávolíthatjuk őket a rendszerből. Nagyon fontos, hogy a csomagok átszabására meglehetősen szűkösek a lehetőségek (színeket és világosságot állíthatunk); a csomagok behatódóbb átalakítására a Skin Studio ad módot. Az át-színezésre egyébként néha ténylegesen szükségünk lehet, hiszen sok olyan csomag van az interneten, amelynek tökéletes a felépítése (a gombok, a méretek stb.), de készítőjük túl sötétre, túl lilára stb. készítette őket. Néhány csomagkészítő egyébként gondolt erre, és több színárnyalatban teszi elérhetővé művét.

A csomag kiválasztása után nézzük át gyorsan a megszokott alkalmazásokat, hogy vajon megfelelő-e a betűk mérete, típusa, színe, s a betűk könnyen olvashatók-e. Ha a betűk körül minden rendben van, akkor mérjük fel azt is, hogy a szí-

Újdonságok 4-esben

- A parancssori konzol ablakának átszabása
- Jóval gyorsabb megjelenítés az XP saját motorjának jóvoltából
- A Windows-felület szinte bármelyik pontjának átszabása (feladatpanel, vezérlőpult, ki- és bejelentkező ablakok stb.)
- A legkevesebb szabványos alkalmazásokkal is együttműködik
- Állíthatóvá teszi a Start menü méretét
- A külső egyetlen kattintással megváltoztatható

Csökkentse költségeit, növelje teljesítményét!

Bármilyen méretű is legyen egy vállalkozás, szüksége van egy hatékony, ám pénztárcát kímélő szerverre. Ezt nyújtja Önnek a Dell skálázható munkacsoport kiszolgálója, a duál processzoros Power Edge 1600 SC. Az új generációs szerverrel nemcsak az informatikai rendszerének üzemidejét, hanem teljesítményét és tárhelykapacitását is költség-hatékonyan növelheti az üzleti igényeknek megfelelően, hiszen olyan magas színvonalú felszereltséggel láttuk el, mint a U320 SCSI merevlemez, a beépített Gigabit hálózati kártya, vagy az üzemkészen cserélhető redundáns tápegység.

Dell™ PowerEdge™ 1600SC

- Intel® Xeon™ 2.40GHz processzor
- 2 processzor lehetőséggel
- 256 MB ECC DDR SDRAM (4GB-ig bővíthető)
- 30 GB IDE/HDD merev lemez
- Integrált 1 csatornás USB SCSI vezeték
- Integrált Gigabit Ethernet hálózati kártya
- E PCI bővítő hely (2x4GB/100MHz, 2x4GB, 2x2.5G)

269 900,-

Az ár az áfát nem tartalmazza.

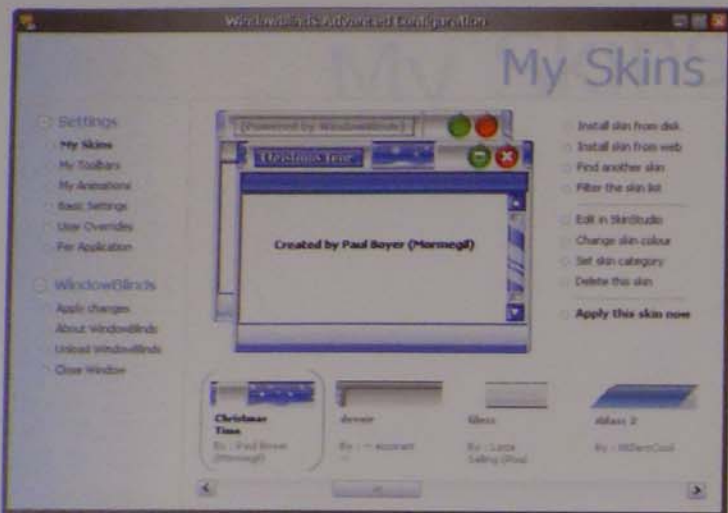

HUMANSoft Kft.
H-1131 Budapest, Dolmány u. 12.
www.humansoft.hu
tel.: 270-7600
e-mail: dellinfo@humansoft.hu

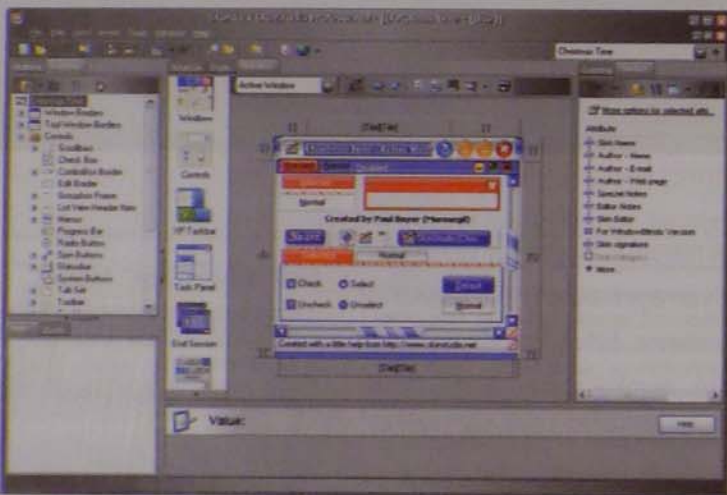
Easy as **DELL**

Click www.dell.com

Dell Computer Corporation. Az ajánlatban szereplő információk, árak, technikai adatok a megjelenés időpontjára vonatkoznak, és esetleges későbbi módosítás jogának fenntartásával, előzetes értesítés nélkül. A fenti árak csak teljes körű megvásárlása esetén érvényesek. A Dell, Dell logo, Dimension, Inspiron a Dell Computer Corporation védjegyei vagy bejegyzett védjegyei. A Xeon, Intel, Intel Inside, Intel Inside logo, Celeron, Pentium az Intel Corporation védjegyei vagy bejegyzett védjegyei. A Microsoft és a Windows a Microsoft Corporation bejegyzett védjegyei. Minden más márkánál vagy terméknevnél az adott vállalat tulajdona. A termékhez tartozó egyes Microsoft® szoftverek másodlagos forrásból származhatnak. Ebben az ajánlatban az adott szoftvertermék nem használható termékaktiválási nélkül. A termékaktiválás megköveteli az a Microsoft termékkel való előzetes kapcsolatfelvételt, amely során a szoftvertermék aktiválása történik.

2. ábra. WindowBlinds – a Windows külsejének váltása egyetlen kattintással

3. ábra. SkinStudio – mindent át lehet szerkeszteni, csak tudni kell, hogyan

nek nem túl zavaró-e, nem vonják-e el az ember figyelmét a munkáról. Ha kiválasztottuk a megfelelő csomagot és az ahhoz tökéletesen illő háttérképet, akkor már csak meg kell szoknunk a hatást. Ez elsősorban talán furcsán hangzik, de ha valaki átszabja a már megszokott Win-

dowsát, akkor rájön, hogy bizony szokni kell az új megjelenést, még ha tetszik is.

A csomagok telepítése

Ha fent van a gépen a WindowBlinds, akkor nagyon egyszerű a rendszerhez

4. ábra. ObjectDock – saját feladat-sor, szép ikonokkal

újabb csomagokat adni. A forrás persze a Wincustomize oldala: ott több ezer csomag közül lehet válogatni. Ha az egyik megtetszik, rákattintunk a letöltés gombra, és az automatikusan települ a rendszerbe (nem kell eldönteni, hogy hová kerüljön a letöltendő állomány, nem kell kitömörítéssel bajlódni stb.).

Egy csomag mérete átlagosan 500–1000 kilobájt körül mozog, viszonylag gyorsan letölthető tehát. Némi segítséget ad, hogy már a weboldalon láthatjuk a csomaggal testreszabott rendszer külsejét, vagy a letöltés előtt eldönthetjük, hogy tetszik-e vagy sem.

Ha tömörített csomagban kaptuk meg a modult, akkor a WindowBlinds felületével adhatjuk hozzá a rendszerhez: jelöljük ki, hogy hol van a telepítendő csomag, és a szoftver minden szükséges másolást elvégez majd helyettünk.

Fentebb volt róla szó, hogy a WindowBlinds csak nagyon szűk határok között engedi átszabni a csomagokat. A teljes szerkesztéshez külön le kell töltenünk a SkinStudio nevű szoftvert (3. ábra); ennek van teljesen ingyenes változata is. Az ingyenes változat valamelyest korlátozott ugyan, de a legtöbb célra tökéletesen megfelel.

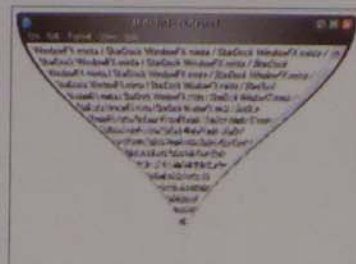
Elsősorban azt gondolhatnánk, hogy ha kezünkben van a szerkesztőeszköz, akkor már közel vagyunk a célhoz, mert alig néhány kattintással olyanra alakíthatjuk a csomagot, amilyenre tetszik. Ez persze igaz akkor, ha tudjuk, hogy hová kell azt a néhány kattintani, hiszen a teljes Windows átszabásáról lévén szó, a szerkesztőfelület roppant összetett, s már egy betűtípus vagy szín megtalálásához és átszerkesztéséhez is gyakorlat kell.

Próbálkozni persze szabad, sőt érdemes is, mert kárt egyáltalán nem tehetünk a rendszerben – legfeljebb a szépségében.

ObjectDock

Ha túl sablonosnak tartjuk a Windows amúgy nagyon gyakorlatias Start menüjét, akkor próbáljuk ki a szintén ingyenes ObjectDock segédprogramot. Ez is egy Start menü jellegű alkalmazás, csak éppen kellemesebb a szemnek 4. ábra.

Az ObjectDockon látszanak az éppen futó alkalmazások (illetve azok előnézete, ha minimalizálva vannak), valamint az általunk hozzáadott parancsikonok. Minden futó alkalmazáshoz és parancsikonhoz saját ikont rendelhetünk, s azok persze jóval szebbek lehetnek, mint a hagyományos, kicsi ikonok. Ezeket a képeket a Wincustomize oldaláról szerezhetjük be a legkönnyebben: ott már több ezer

5. kép. WindowFX – „szellem”. Gyakorlatilag bármilyen animációt előállíthat

alkalmazáshoz találhatunk nagy felbontású ikont.

WindowFX

A WindowBlinds már magában is remek ötletnek mondható, a legnagyobb meglepetést azonban alighanem a WindowFX okozhatja. Sajnos ez sem ingyenes, bár a korlátozott verziót a Stardock ingyenesen elérhetővé tette.

A WindowFX segítségével teljesen átszabhatók a Windows ablakmozgásai és animációi. Például elérhetjük, hogy ha az ablakok minimalizáláskor szellemként összezsugorodjanak (mint a Windows következő verziójában vagy már a mostani Macintosh rendszereken, 5. ábra, s ne csak eltűnjön vagy valami sematikus módon visszakerüljön a feladatsorra. És még számtalan animációt választhatunk ki az ablakeseményekhez. A Wincustomize oldaláról a WindowBlindshez és az ObjectDockhoz hasonlóan több tucat animációval bővíthetjük az alapkinálaltot. És ami az egészben a legérdekesebb: a hatások egyszerű matematikai függvényekkel (alapműveletek, szögfüggvények stb.), szövegesen vannak definiálva. A „szellem” például egy 2 kilobájtos szöveges állományban van leírva (ez egyébként az egyik legbonyolultabb hatás).

Az animációk mellett azt is beállíthatjuk, hogy a rendszer milyen árnyékokat használjon, mozgatkor mennyire legyen áttetsző az ablak stb. A Stardock fejlesztői tudják, hogy mindezeknek a kiértékelése nagyon processzorintézes, ezért amit lehet, azt a grafikus kártyánk hardverével számítatnak ki, mert akkor gyorsabb lesz a futás.

Összegzés

A Stardock termékei, ha nem mondhatók is olcsónak, egytől egyig kiváló minőségűek. A próbaverzió, illetve a korlátozott változatok mindig elérhetők, aki tehát gép előtt dolgozik, az mind kipróbálhatja, mivel tehetné egyedivé Windows XP-jét. A legtöbb kiegészítő nem emészt fel sok hardveres erőforrást (kivéve a WindowFX speciális hatásait), bátran használható munkaállomásokon is. Ha esetleg mégis kompatibilitási probléma merülne fel valamelyik alkalmazásunkkal, akkor arra az egy programra kapcsoljuk ki a testre szabhatóságot.

www.szi.hu

Hirdetésfelvétel: Kereskedelmi Iroda
Telefon: 577-4316 • Telefex: 266-4274
E-mail: keriroda@idg.hu

Gyakorított
PROGRAMOZÓT
keresünk,
WINDOWS/LINUX
kliens/szerver alkalmazások
és adatbázismotor
fejlesztéséhez,
C/C++
környezetben, kizárólag
főállásban

MHK.Kft.
Tel: 266-5095, (06) 80 200-723
www.mhk.hu

10011

Vírusvédelmi rendszerek

Ebben a hónapban először minősítjük a vírusvédelmi rendszereket. Megvizsgáltuk a védelmi rendszerek vírusfelismerő képességét, illetve a víruseltávolítás lehetőségét

A vírusvédelmi rendszerek minősítése nagyobb körültekintést kíván, mint a hagyományos tesztelés. A számítógépes vírusok körében is gyakoriak a nehezen besorolható jelenségek.

Nehéz eldönteni, hogy ha nem sikerült megkeresni vagy eltávolítani egy vírust, az vajon a vírusvédelem hibájából vagy magának a vírusnak a természetéből fakad-e.

A vírusvédelmi rendszerek minősítéskor feltettük, hogy mindegyik rendszer tökéletes, nincs semmi hibája.

A minősítéshez néhány egyszerű eljárást végeztünk el, s azok nem azt tanúsítják, hogy a vírusvédelmi rendszer minden esetben tökéletesen működik, hanem „esupán” azt, hogy a tesztelt rendszerben nem találtunk ezzel vagy azzal a hibával.

Sohasem mondhatjuk tehát, hogy egy vírusvédelmi rendszer tökéletes, csak azt, hogy a tesztelés idején hibátlanul működött.

Minősítési eljárásunkban külön vizsgáltuk a védelmi rendszerek vírusfelismerő képességét, illetve a víruseltávolítás lehetőségét. Néhány példányt használtunk fel a legelterjedtebb vírusokból (187-féleből).

Az antivírusrendszerektől nyilván azt várjuk, hogy felismerjék az elterjedt vírusok valamennyi példányát, sőt azt is

megköveteljük, hogy vírusként ismerjék fel őket. Nem elegendő, ha „csak” gyanúsítják a fertőzött állományokat, mert akkor nem tökéletes a vírusazonosító módszerük.

Valamennyi víruspéldánnyal ellenőriztük a folyamatosan figyelő (on-access) védelem felismerőképességét, illetve a felhasználó által indítható (on-demand) keresési eljárást. Azt vártuk, hogy ez a két felismerési módszer azonos eredményt adjon.

Január havi tesztünkben a vírusvédelmi rendszereknek ezeket a feltételeket kellett kielégíteniük a CHECKVIR STANDARD minősítés megszerzéséhez. Január hónapban eltávolításra vonatkozó minősítést nem végeztünk.

AVG Anti-Virus – a Checkvir tesztelési projektben először teszteltük a Grisoft termékét. Az elterjedt vírusok mindegyikét azonosította, és a vírusok többségét sikeresen el is távolította. Az on-access és az on-demand víruskeresés egyforma eredményt adott. Az AVG Anti-Virus tehát CHECKVIR STANDARD minősítést kapott.

BitDefender Professional – az on-demand és az on-access keresési eljárással ugyanazt az eredményt adta. A VBS/Redlof. A vírus néhány példányát azonban nem sikerült azonosítani.

Dr. Web for Windows – az elterjedt vírusok mindegyikét azonosította, és több-

ségét sikeresen eltávolította. Az on-access és az on-demand víruskeresés egyforma eredményt adott, ennek megfelelően CHECKVIR STANDARD minősítést kapott.

eTrust Antivirus v7 – vírusvédelmi rendszer, az on-access és az on-demand kereséssel is tökéletesen azonosított minden elterjedt víruskódot. A keresésben és az írtásban az on-access és az on-demand víruskeresés teljesen egyforma eredményt adott, ezért CHECKVIR STANDARD minősítést kapott.

F-Secure Anti-Virus – az on-demand és az on-access keresési eljárással ugyanazt az eredményt adta. Minden vírust azonosított ezért CHECKVIR STANDARD minősítést kapott.

Kaspersky Anti-Virus – a vírusvédelmi rendszer on-access és on-demand ellenőrzője az elterjedt vírusok mindegyikét azonosította. A két keresési eljárás kereséskor és írtáskor egyforma eredményt adott, ezért CHECKVIR STANDARD minősítést kapott.

McAfee VirusScan – a Network Associates vírusvédelmi rendszere az on-access és az on-demand keresésben is tökéletesen azonosított minden elterjedt víruskódot. Az on-demand és az on-access ellenőrzés ugyanúgy működött kereséskor, mint írtáskor, ezért a McAfee VirusScan CHECKVIR STANDARD minősítést kapta.

Norman Virus Control – az on-demand és az on-access ellenőrzéskor az elterjedt vírusok közül nem tudta azonosítani a Junkie.1027.A vírus példányait. Az on-access ellenőrzésben öt vírusból néhány példányt nem ismert fel.

NOD32 – on-access és on-demand vírusvédelme ugyanazt az eredményt adta. Minden vírust felismert CHECKVIR STANDARD minősítést kapott.

Panda Antivirus Titanium 2004 – a program vírusvédelme (on-demand és on-access) az elterjedt vírusok mindegyikét azonosította. A vírusok eltávolításában is egyformák voltak, ezért ez a termék is CHECKVIR STANDARD minősítést kapott.

Trend Micro Internet Security – az elterjedt vírusok mindegyikét azonosította, és a vírusok többségét sikeresen eltávolította. Az on-access és az on-demand víruskeresésben is egyforma eredményt adott, ezért a CHECKVIR STANDARD minősítést kapta.

VirusBuster for Windows – az elterjedt vírusok mindegyikét sikeresen azonosította, és eltávolította a vírusok többségét. Az on-access és az on-demand víruskeresés teljesen egyforma eredményt adott, ezért ez a termék szintén CHECKVIR STANDARD minősítést kapott.

A következő hónapban tovább mélyítjük a minősítési eljárást: egyrészt vírusonként több példányt használunk a tesztelésben, másrészt megvizsgáljuk a vírusok eltávolítása utáni állományok működőképességét.

LEITOLD FERENC

+online: www.checkvir.hu
www.antivirus.hu

Vírusvédelmi rendszerek minősítése

	AVG Anti-Virus	BitDefender Professional	Dr. Web for Windows	eTrust Antivirus v7	F-Secure Anti-Virus	Kaspersky Anti-Virus	McAfee VirusScan	Norman Virus Control	NOD32	Panda Titanium Antivirus 2004	Trend Micro Internet Security	VirusBuster for Windows
Vérvizsám	7.0 Build 211	v72	v4.30a	7.0.139	5.42 Build 9490	4.5.0.95	4.2.60	5.70	1.601	3.00.00	71.0 Build 9490	4.5 Build 12
Fejlesztő	Grisoft s.z.o.	Softwin SRL	ID Anti-Virus Lab.	Computer Associates	F-Secure Ltd.	Kaspersky Lab.	Network Associates	Norman ASA	ESET Software	Panda Software	Trend Micro	VirusBuster
Forgalmazó	FOOLY Studio	VirFilter:Hu Bt.	VirFilter:Hu Bt.	Computer Associates Mn.	2F 2000 Kft.	2F 2000 Kft.	Network Associates Mo-i Képviselet	ANT Kft.	SIDCONTACT Kft.	Panda Software Hungary	2F 2000 Kft.	VirusBuster Kft.
Web	www.avg.hu	www.virfilter.hu	www.virfilter.hu	www.ca.com	www.2f.hu	www.2f.hu	www.nai.com	www.art.hu	www.sidcontact.hu	www.psv.hu	www.2f.hu	www.vbuster.hu
On-demand keresés (perc/mp)												
makró víruscsomag	27:45	4:15	3:35	2:56	3:45	2:03	16:48	4:54	2:53	4:50	20:45	9:05
polimorf víruscsomag	14:55	5:04	6:47	5:23	24:30	2:30	12:19	6:56	4:22	8:43	15:46	12:22
elterjedt víruscsomag	0:24	0:09	0:17	0:07	0:18	0:13	0:24	0:12	0:06	0:45	0:29	0:31
On-demand keresés												
minden példány fertőzött	187	186	187	187	187	187	187	186	187	187	187	187
néhány példány fertőzött	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
néhány példány gyanúsított	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
minden példány gyanúsított	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
On-access keresés (perc/mp)												
makró víruscsomag	100:44	156:08	12:53	35:34	53:19	98:19	28:22	251:57	98:20	23:54	87:52	20:13
polimorf víruscsomag	98:50	138:07	12:57	71:51	140:26	61:03	31:21	175:52	170:25	55:42	136:12	68:16
elterjedt víruscsomag	1:55	3:33	0:24	1:38	2:45	2:41	1:49	4:41	3:29	0:30	3:55	1:27
On-access keresés												
minden példány fertőzött	187	186	187	187	187	187	187	181	187	187	187	187
néhány példány fertőzött	0	1	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0
néhány példány gyanúsított	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
minden példány gyanúsított	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Minősítés		–						–				

HÍREK A TECHNOLÓGIA VILÁGÁBÓL

Játsszunk, hogy erősödjünk!

A krónikus videójátékosokról az a kép alakult ki, hogy „kövérek és szemüvegesek”, hiszen egész nap csak a gép előtt ülnek. A nemrégiben bemutatott amerikai találmány igyekszik megváltoztatni ezt a hiedelmet: a PS2-höz, X-Boxhoz vagy PC-hez köthető játékeztételt bizony csak jókora fizikai erővel lehet megmozgatni, s nem az ujjak, hanem a kar használatával. Ha például gyorsítani akarunk egy játékban, előre kell nyomnunk a vezérlő

karját, fékezéskor meg éppen az ellenkezőjére van szükség. Minél jobban szeretnénk gyorsítani, annál erősebben kell tolni a vezérlőt, s azzal „játssza erősödhetünk”. Ennek a Kilowatt nevű berendezésnek egyetlen szépség-hibája van: az ára. Magyar pénznemre átszámítva vagy 150000 forintot kell érte kifizetni. A gyártó egyelőre otthoni használatra szánja, de nem lehetetlen, hogy a Kilowatt előbb-utóbb az edzőtermekben is feltűnik.

A TÖRÖKÖZŐ Kvantumfizika

A ma használt titkosító módszerek többsége vagy szimmetrikus (egyetlen kulcsot használ mindkét fél), vagy aszimmetrikus (létezik egy privát és egy publikus kulcs is). Bármelyiket is használjuk, elméletileg elképzelhető, hogy valami balszerencse folytán (vagy egy ügyes hacker révén) a kulcsok rossz kezébe kerülnek, így az egész titkosítás használhatatlanná válik. A kulcsokat a biztonság érdekében folyton cserélni kell, így a kulcscseré különösen kritikus része a rendszernek. A kvantumfizika első „megvásárolható” terméke az a titkosító berendezés, amely az információt fotonok (fény

„részecskék”) állapotában tárolja el, és úgy továbbítja a másik félnek. Ha valaki lehallgatja vagy módosítani akarja a folyamatot, a fotonok állapota visszafordíthatatlanul megváltozik, így mindkét fél azonnal értesülhet arról, hogy valaki megpróbált behatolni a rendszerbe. A fejlesztőcégek azt állítják, hogy az ilyen módon titkosított adatokat „fizikailag lehetetlen” megváltoztatni, így tökéletes biztonságban érezheti magát a két fél. Sajnos a „két fél” itt teljesen fedi a valóságot, mivel a technológiai háttér miatt az optikai kábel két végén csak 1-1 szereplő lehet, közben, máshol senki.

Gyorsabb hardver, lassúbb szoftver

Bizonyára mindenki emlékszik még Moore törvényére, amely szerint évente megkétszereződik a processzorok teljesítménye. Moore azonban – akár igaz ez a törvény, akár nem – nem ezt állította. Először, még 1965-ben azt mondta, hogy a (méret/sűrűség arányát tekintve) „legzavartaságosabb” processzorok tranzisztorainak száma

eléri a maximumát, más irányban kell tehát folytatni a kutatásokat. Az Intel bejelentése szerint az ütem még 20 évig biztosan tartható, vagyis nem kell kimerüléstől tartanunk.

Annál inkább igazolódni látszik Gordon Moore egy másik gondolata, hogy sok minden lassabban megy az új gépeken, mint a régieken: ám egyre több és több szoftver létezik. N. Wirth ehhez hasonlóan vélekedett. Kijelentette, hogy a szoftverek lassúbb ütemben fognak gyorsulni, mint a hardverek.

A közeljövő szupergyors processzorai tehát nem arra lesznek jók, hogy még gyorsabban végezzék el ugyanazokat a feladatokat, hanem arra, hogy a felhasználók sokrétűbb alkalmazásokat futtathassanak. Ma például a filmek nagy többségében vannak valamilyen számítógépes trükkök, holott azokról még néhány éve álmodni sem lehetett. A kérdés ilyenkor persze nem az, hogy „mennyi idő alatt számított ki a gép”, hanem az, hogy „milyen szép a végeredmény”.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
HORVÁTH ADÁM

évente megkétszereződik majd. 1975-ben már mást állított: azt, hogy a „legjobb” elérhető processzor tranzisztorainak száma két évente kétszeresére nő (a sokak által ismert 18 hónap sosem hangzott el).

Nemrégiben úgy vélték, a processzorok teljesítménye (pontosan ezek miatt a „törvények” miatt) hamarosan

Frissít a Hewlett-Packard

A HP a 2004-es Photo Marketing Association (PMA) vásárra időzítve bejelentette digitális fényképezőgépeinek frissítését. A cégóriás emellett új stratégiáját is ismertette, amellyel terveit szerint piacvezetővé válhat. A cég néhány részletet elárult az új generációt képviselő HP Photosmart R707 kameráról is, amelynek forgalmazása májusban kezdődik.

A HP képviselője elmondta, hogy a digitális kamerák kutatására-fejlesztésére és tervezésére fordított összeget ebben az évben megduplázzák. Ez a lépés annak a több mint egymilliárd dolláros programnak a része, amelyet a vállalat képalkotási és nyomtatási kutató-fejlesztő tevékenységének megújítására indított.

A Photosmart-család „teljesen új külsőt” kap: polírozott rozsdamentes acélháza és az egykezes fényképezéshez optimalizált kialakítást. A fényképezőgépek okosabbak is lesznek, így az elkészített felvételeket – a következő kép jobb beállítására érdekében – azonnal elemzik. A HP színe szerint megszünteti a „vörös szem-effektust”, továbbá a magas kontrasztú felvételekhez is különleges megvi-

lágítás áll majd a felhasználók rendelkezésére. A képek elkészítését a Texas Instruments-szel közösen kifejlesztett új képalkotó motor segíti majd.

Az 5,1 megapixeles felbontású Photosmart R707 24-szeres zoommal, 32 belső memóriával kerül az üzletkebe, várhatóan májusban. Az R jelzés azt is jelenti, hogy egy dokkolón át a fényképezőgép akkumulátora feltölthető, emellett a dokkoló nagy sebességű adatátviteli kapcsolatot is teremt a kamera és a számítógép között.

Apple-Pepsi kampány

Az IDC elemzése szerint igen sikeres volt az Apple és a Pepsi együttműködése, amelynek célja az iTunes online zenebolt reklámozása volt. A kampány során a szerencsés kólafigyasztók ingyen tölthettek le zenészműveket a webbolból.

Miközben a webes zenei áruházak megpróbálják a fiatal generáció figyelmét felkelteni, vagy legalább a legális letöltések irányába terelni, az Apple kiváló stratégiát alakított ki, amikor a Pepsivel együttműködve megkezdte kampányát – mondta egy elemző. A Pepsi viszont azt ismerte fel, hogy az általa megélt fiataloktól ingyenes ajándékokkal járó akcióval lehet „megfogni”. A kampány az ingyenes letöltési nyeremény miatt megnövelte az Apple és az iTunes ismertségét is.

Az Apple emellett arra biztatta a felhasználókat, hogy töltsék le azt a segéd-

programot, amellyel Windows alapú számítógépekről is használható az alapvetően Macintoshokra tervezett iTunes szolgáltatás. Ezt az elemzők szerint nagyon sokan megtették, így tovább bővült a webbolt vevőköre.

Számításkor szerint, ha a reklámkampió keretein belül „kiosztott” 100 millió ingyenes letöltésnek csak a felét beváltják, akkor az iTunes letöltési forgalma megduplázódhat, növelve ezzel az Apple piaci részesedését.

Az elemzés kitér az Apple árukapcsolásos stratégiájára, illetve annak sikerességére is. Míg a legtöbb zenelejátszó a különböző, egymással nem kompatibilis zenei formátumokkal kénytelen megküzdeni, az Apple – az eladás növelése érdekében – egy saját piacot épített ki az iPodnak – tette hozzá az IDC elemzője.

Terjeszkedik a PeopleSoft

Megháromszorozza indiai munkatársainak a számát a PeopleSoft – jelentették be a cég képviselői. Ez a Bangalore-ban működő India Services Center (ISC) és az India Development Center (IDC) egységeket érinti. A szolgáltatási és fejlesztési központokban a cég mintegy négyszáz főt foglalkoztat, és az idei év végéig 1000 fővel emelik a dolgozók számát. „A bangalore-i központok nagy szerepet játszottak abban,

hogy a PeopleSoft lefaragta költségeit, illetve növelte ügyfelei elégedettségét – mondta Ram Gupta, a cég termékekért és technológiáért felelős alelnöke. – Az indiai központok továbbfejlesztésére azért volt szükség, mert ügyfeleink egyre inkább igénylik a kihelyezett szolgáltatások nyújtotta lehetőségeket.”

A HÍREKET ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
TRAUTMANN BALÁZS

ZyXEL

www.zyxel.hu

BIZTOSÍTJUK! **Velünk biztonságban van.**

Az Internet használata fokozatosan beépül a vállalkozások mindennapi életébe. A **ZyXEL** által kínált, ICSA minősítéssel rendelkező **tűzfalak** maximálisan gondoskodnak a világhálón keresztül történő behatolási kísérletek blokkolásáról és a visszaélések elkerüléséről. A széles termékkála a mindössze néhány fős felhasználói körtől a kiterjedt, akár százfős felhasználói csoportig többféle méretmegoldást kínál a hálózat sebezhetetlenségének megőrzésére. Így biztosítjuk az információ biztonságát.

hamex

HAMEX Rt.
1131 Budapest,
Dolmány u. 26.
Tel: 06-1-2364040
Fax: 06-1-2364030
info@hamex.hu www.hamex.hu

HUMAN SOFT
ADATVITELI ÉS HÁLÓZATTECHNIKAI

**HUMANSOFT Adatátvitel-
és Hálózattechnikai Kft.**
1155 Budapest,
Tóth István u. 105.
Tel: 06-1-4144040
Fax: 06-1-4144049

KEYMILE
HUNGARY TO YOUR WORLD

Keymile Kft.
1016 Budapest,
Naphegy tér 8.
Tel: 06-1-4570105
Fax: 06-1-3177099
hungary@keymile.com

Kyocera multifunkciós

A KM-4035-ös közepes teljesítményű típus a Kyocera nemrég bemutatott, új irodai A/3-as fekete-fehér multifunkciós eszközcsoportjából. Típuszámának megfelelően egy perc alatt 40 darab A/4-es oldalt nyomtathat ki, A/3-as oldalból percenként 23-at. A nyomtatómű fizikai

felbontása 600 pont/hüvelyk, ugyanakkora, mint a 256 szürkeárnyalatot megkülönböztető lapolvasóé. A gép kétoldalasan is nyomtathat vagy másolhat, és gyorsan bemelegszik: az első másolatra vagy nyomatra csak 3,5 másodpercet kell várni. A másolatok méretaránya 25 és 400 százalék között állítható. A berendezést 64 megabájt memóriával szállítják, s 576 megabájtig bővíthető. A számítógéphez párhuzamos és USB 2.0-s kapun át kapcsolható, hálózati csatlófelülete 10/100Base-TX Ethernet. 33,6 kilobit/másodperces faxmodemjével A/3-as oldalak is továbbíthatók. A gépbe 20 gigabájt merevlemez is beépíthető.

Ismeri a PCL6 és a PostScript3-mal kompatibilis KPD3 nyomtatónyelvet, s kezelhető IBM Proprinter X24, Epson Q-850 és Diablo 630 nyomtatóként is. Windows rendszerekhez van szoftvere.

Havi terhelhetősége 140 ezer oldal. Egy tonerkazettával 34 ezer 6 százalékos fedettségű A/4-es lap nyomtatható ki rajta. A fényhenger 500 ezer oldalig bírja.

Két KVM-kapcsoló

A felhasználó sokszor egyetlen számítógéppel is nehezen boldogul, bizonyos helyzetekben mégis egyszerre többel kell dolgoznia. Az ATEN International KVM (Keyboard-Video-Mouse) kap-

csolói segítségével lehetnek ebben: egy monitorral, USB-s vagy PS/2-s billentyűzettel és egérrel két vagy négy számítógépen dolgozhat, s menet közben átkapcsolhat egyikről a másikra. Az a szá-

mítógép, amelyről átkapcsol valamelyik másikra, nem kap jelet, de érzékeli az eszközöket, nem ad tehát hibáüzenetet. Mivel a kapcsolók nemesak „megosztják” az USB-kapukat, hanem USB-koncentrátorként is működnek, azért USB-s perifériák – nyomtató, lapolvasó stb. – is megoszthatók velük 2 vagy 4 számítógép között, egyszerű átkapcsolással.

A CS-1732-es típusal 2 számítógép vezérelhető, a CS-1734-essel négy, illetve 2-2 periféria is megosztható Windows és Macintosh operációs rendszert futtató gépek között. Előbbi ajánlott kiskereskedelmi ára 100 euró, utóbbié 157 euró; itthon is kaphatók, forgalmazójuk az Alphasonic Kft.

Pehelykönnyű IBM notesz

Alapkvitelben akkumulátorral együtt is csak 1,2 kilogrammot nyom az IBM februárban bemutatott ThinkPad X40 eddigi legkönnyebb noteszgépe. Akkumulátorról egy huzamban átlagosan 7,5 órán át működtethető. Intel Pentium-M processzor van benne, és egy harmadik, különleges USB 2.0-s kapu: ez elláthatja a szokásosnál nagyobb tápegényű külső eszközöket, például a CD-írókat, azokhoz nem kell tehát külső tápegység. A beépített Secure Digital kapu újabb csatlakozási lehetőséget kínál, és van a gépnek 802.11a/b/g szabvány szerinti vezeték nélküli hálózati csatlófelülete is.

Az X40 új kiegészítője az X4 Ultra-Base Dock, amelybe sok minden beleépíthető: második akkumulátor, második merevlemez, további memória stb. A képen látható, X4-gyel bővített teljes konfiguráció tömege is kisebb, mint 1,8 kilogramm. A használat közben rázkódó, ütődő

mobil gépeknek a merevlemez az egyik legkényesebb alkatrészük. Az X40-be beépített gyorsulásérzékelő magától parkoló pályára állítja egy időre a merevlemez fejét, ha a gép túl erősen rázkódik vagy netán leesik.

MagyarOffice másodszer

Februárban jelent meg a MagyarOffice 2.0 Standard változata, és ezzel teljes lett a második verzió termékcsaládja. Az új verzió az OpenOffice 1.1 újdonságait és a fejlesztő MultiRáció ál-

tal beleépített jó néhány újabb funkciót tartalmazza is. Új egyebek között a közvetlen PDF-kimenet, a makróörögzítés, a jobb nyelvi támogatás, a külső programozhatóság stb. Ez a második verzió is használható Windows és Linux operációs rendszeren, és van benne egy Minimál-Linux nevű Linux operációs alaprendszer. A második verzió Kompakt, Standard és Profesionális csomagban kapható. A Kompakt csomag szövegszerkesztőt,

táblázatkezelőt, rajzolóprogramot, Mozilla webböngészőt és levelezőt, valamint magyar nyelvű helyesírás-ellenőrzőt, angol és német szótárt foglal magában, a Standard változat mindezek mellett bemutatókészítőt, weblapszerkesztőt, útnyilvántartót és francia szótárt is tartalmaz. A Profesionális változatban megvan mindaz, ami a Standardban, és még adatbázis-kezelő, képletszerkesztő, térképdiagram-készítő, holland és olasz szótár, valamint magyar és angol szinonimaszótár is. Mindhárom verzióban továbbfejlesztették a hálózati szolgáltatásokat és a Windows XP-vel való integrációt.

A Profesionális változat nettó ára 30 ezer forint, a Standardé 22 ezer, a Kompakt csomagé 14 ezer forint.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
CSÓRIÁN SÁNDOR

INNOVÁCIÓ – SZAKÉRTELEM – BIZTONSÁG

A BalaBit IT Biztonságtechnikai Kft. meghívja Ont Európa legnagyobb informatikai vásárára — a hannoveri CeBIT-re, ahol bemutatjuk a Zorp™ tűzfal 3.0 verzióját, valamint vidám borkostoló estét tartunk barátainkkal és partnereinkkel (2004. márc. 22. 19 óra).

CeBIT

Hannover • 6. csarnok H06 pavilon • 2004. március 18-24.

www.balabit.hu
info@balabit.hu
telefon: 371 0540

Valódi fotónyomtató

Másfél esztendeje mutatta be a Xerox a Phaser 8200 szilárdtintás nyomtatóját; egy kis ideig – sajnos csak néhány napig – mi is kipróbálhattuk, hogy mit tud

A szilárdtintás nyomtató különleges technológiával dolgozik: a tintasugaras és az ofszeteljárás valamiféle keverékével. Megolvasztja a viasz alapú, szilárd halmazállapotú tintát, majd a már folyékony tintát egy apró fúvókák hordozó fejen át a nyomóhenger felületére juttatja. A fej szélessége nagyjából megegyezik a nyomtatás szélességével; a fej 5-5 millimétert mozog jobbra-balra, s a henger fordul elötte. A kép a hengerrel érintkező papírra jut, s a henger egy másikkal együtt rögzíti rajta a megszilárdult tintát.

Itt kell betölteni a tintát – a nyílások alakja eligazítja a felhasználót, hogy hová

A technológia érényei színes nyomtatáskor, főleg fotónyomtatáskor válnak nyilvánvalóvá. A kép nem közvetve kerül a hengerről a papírra, mint az egymentes színes lézernyomtatókban, hanem közvetlenül, nincs tehát szükség köztes hordozóra; ezzel pontosabban pozícionálhatók a színes pontok, jobb lesznek tehát a színátmenetek. Az olvadó viasz papírra nyomása kiküszöböli a némely nyomtatóra jellemző szemcsézettséget. A Phaser 8200 a szokásos négy CMYK (cián, lila, sárga, fekete) színnel dolgozik, elvileg tehát hátrányban van a hat színnel

nyomtató tintasugaras nyomtatókhoz képest. De ezt nem lehet észrevenni a nyomatok minőségén; a vékony viaszréteg félfényes bevonatot ad a nyomatnak, s a felületet is fényképszerűvé teszi. Másfelől a szilárdtintás nyomtató nem érzékeny a hordozóra; normál fénymásoló papíron is fotóminőséget produkál; a tintasugarasok viszont csak speciális papíron.

A „fotóminőség” meg kell állnunk egy szóra: ez, ha első pillantásra objektív sajátosságnak látszik is, szubjektív minőség. Akkor kezdték használni a színes nyomtatókra, amikor azok még nagyon távol álltak tőle. S amíg csupán közelítettek ehhez a színhez, addig a „fotóminőség” jól használható jelző volt, ha a nyomatot, mondjuk, 1 méterrel nézve, össze lehetett téveszteni a fényképpel. Ma a legjobb nyomtatók nyomatai már „közelről” nézve is összetéveszthetők a laboratóriumban készült fényképpel. Ez persze egyáltalán nem jelenti azt, hogy ezek a nyomtatók egyformán nyomtatnának; egy negatívól a laboratóriumban is legfeljebb egyszerre készülhet két egyforma papírkép. (Érdeemes ugyanazt a negatívot több automata laborban is kinyomtatni; a nagyítások között meglepően nagy lesz a különbség!)

A „fotóminőség” ezért ma érdemes egy kicsit pontosabb értelemben használni. Ez automata laborban azt jelenti, hogy a nyomtatás nem különböztethető meg a szokásos minőségű fotópapírra készült képektől; kézi laborban azonban gyakorlott szakember különleges papíron ennél észrevehetően jobb minőségű képet produkál – persze jóval drágábban, mint az automata laborok.

Mibe kerül?

A legfontosabb kérdés az, hogy mindez mibe kerül. A Phaser 8200 alaptípusának 190 ezer forint az ára. A forgalmazó Folder Trade-től származó költségcsúszás szerint ötrúnyi festék ára a három színből és a feketéből összesen 163 ezer forint (a színek ára 46222 forint, a feketéé 24442 forint). Öt rúd festékkel hétezer ötszázalékos lefedettségű oldal nyomtatható ki, az oldalköltség tehát 163108/7000, vagyis 23,3 forint. Ennek az oldalnak 20 százalékos (4-szer 5 százalékos) a fedettsége, egy teljes A/4-es fotó fedettsége azonban – s véleményünk szerint ezen a téren erős igazán a szilárdtintás technológia – 100 százalék. Ezért az ímént kapott festékárát szorozzuk meg 5-tel (5-ször 20=100). Ezzel 116 forintos festék/lap költséget kapunk.

Ebben az összegben még nincs benne a papírköltség (normál fénymásoló papír) és a nyomtató hulladékártó tálcájának

40 ezer oldalanként esedékes cseréje. Ezeket figyelembe véve 130-140 forint lesz egy A/4-es fotónyomat nettó ára. Ha ezt összevetjük az A/4-es automata laborárakkal, akkor az derül ki, hogy a Phaser 8200 versenyképes ezen a téren. (Kisebbség, például 10-szer 15-ös méretre ez már nem feltétlenül igaz!)

A normál szövegoldalok fedettsége nem éri el a 20 százalékot, ha 5 százalékos fedettséget veszünk alapul – és a színnek egyforma arányban való használatát –, akkor ugyanis 5,8 forintos (23,3/4) festék/lap költséget kapunk. A forgalmazó

tos fogyasztással melegen tartja a tintát. A nyomtató a mai elvárásoknak megfelelően részletesen naplózza a nyomtatásokat, s a naplállományból könnyen kiszámítható a különféle nyomatok költsége; de sajnos ez csak webes felületen

A Phaser 8200 nyomtatócsalád legfontosabb adatai

Típusok	8200B, 8200N, 8200DP, 8200DX
Felbontás (pont/húvelyk)	1000 (8200B, 8200N) 1200 (8200DP, 8200DX)
Szélesség, színes nyomtatáskor (lap/perc)	10 normál, 16 gyors színes
Csatlak	párhuzamos és USB-kapú, 10/100 megabit/s sebességű Ethernet kapu (kivétel: a 8200B-1)
Memória (alap-maximális, megbit)	64/256 (8200B, 8200N), 128/256 (8200DP), 192/256 (8200DX)
A papírtároló kapacitása (lap)	200 (8200B, 8200N, 8200DP), 200-500 (8200DX)
Kétoldalas nyomtatás	opció (8200B, 8200N) alapfelszerelésben (8200DP, 8200DX)
Maximális havi terhelhetőség (oldal)	65 ezer
Ár (forint)	190000–259000

szerint a hulladékártó cseréjét is figyelembe véve a teljes lapköltség 6,7 forint.

Ne kapcsoljuk ki!

Az előbbi költségbebecslésben azonban nem vettük figyelembe a szilárdtintás technológia egyik fontos velejáróját. A nyomtató kikapcsolásakor a tinta beledermed a nyomtatófejbe, és ezt a megdermedt tintát a következő bekapcsoláskor még az első nyomtatás előtt ki kell tisztítani, magyarul, a megdermedt tinta veszendőbe megy. A gyártó azt tanácsolja, hogy hacsak nem szállítjuk, ne kapcsoljuk ki a nyomtatót; az magától energiatakarékos üzemmódba áll át, és minimális, 140 wat-

használható, vagyis akkor, ha a nyomtató hálózatba van kötve. Ha csupán a párhuzamos vagy az USB-kaput át csatlakoztatjuk a számítógéphez, akkor nem.

A tinta kis szappanszerű darabokban, nagyon egyszerűen utántölthető; a darabok más-más formájúak, ezért csak a színüknek megfelelő helyre tölthetők be. A betöltés egyébként egyszerű feladat, bárki könnyen boldogul vele.

(A nyomtató kipróbálásához köszönjük a Folder Trade segítségét.)

CSÓRIÁN SANDOR

+online: www.xerox.com/products/
www.foldertrade.hu

ELŐNYÖK ÉS HÁTRÁNYOK

- + Nagyon jó fotóminőség viszonylag olcsón, normál papíron és sokféle hordozón
- + A festék utántöltése nagyon egyszerű
- A pontos költségelemzést segítő felület csak hálózatba kötött nyomtatón használható
- Célszerű mindig bekapcsolva tartani
- Százas vagy még nagyobb nagyságrendben lehet költséghatékonyan használni, ha többféle minőségű hordozón kell fotóminőségű képet nyomtatni

IDG REPRO

Szolgáltatásaink:

- Mac és PC-n készült PostScript munkák levilágítása (Scitex Dolev 250)
- szkenelés (Crosfield Magnascan 280 I dobszkenner)
- kromalínkészítés (DuPont Eurospirit)

Továbbá vállalunk teljes nyomdai kivitelezést is!

Anyagot e-mailben is elfogadunk!

1075 Budapest, Madách I. út 13-14 A ép.
Telefon: 577-4333, Fax: 266-4343, E-mail: repro@idg.hu

Egészségügyi informatika: helyből magasugrás

Az egészségügyi szféra informatikai rendszerének megújítása és későbbi fejlesztése csak úgy lehetséges, ha már megvannak a megfelelő alapok a különböző intézményekben. Sajnos a szűkös források nem tették lehetővé az egységes rendszer megteremtését

Milyenek az Egészségügyi Minisztérium informatikai fejlesztési tervei? Erről kértünk véleményt *Holló Imre* helyettes államtitkártól és *Fogarassy Károlytól*, az Ágazati Információs Iroda megbízott főosztályvezetőjétől. Kettejük egybehangzó megállapításai szerint igen sok adósságot kell pótolni az egészségügy területén ahhoz, hogy valamennyire is korszerű informatikáról lehessen beszélni az ágazatban.

Holló Imre: Ez az év és ez a projekt arról szól, hogy az alapvető feltételeket – amelyeket nagyon régen meg kellett volna teremtenie a magyar egészségügyi információs társadalomnak – végre megalkotjuk. Az a probléma, hogy az olyan alapvető eszközök, mint például a közhiteles nyilvántartás vagy a digitális aláírás, nem látványosak, de elengedhetetlen elemei annak, hogy ezekre építve – és a Magyar Információs Társadalom Stratégiához csatlakozva – elkezdjük az információs fejlesztéseket az egészségügyben és a szociális ágazatban. Az a nehéz ebben, hogy a politika látványos, közérthető dolgokat szeretne, jól kommunikálható ügyeket, míg a szakma folya-

matosan azt követeli, hogy rakjuk le ezeket a nélkülözhetetlen alapköveket.

Korlátozott erőforrások

– További nehézség, hogy viszonylag korlátozottak a fejlesztési erőforrásaink a minisztériumban. Igaz, az informatikai oldal kiemelt szerepet kapott idén. Ez azt jelenti, hogy közel 600 millió forintot – és ha létrejönnek az IHM-mel a megállapodásaink – majd 1 milliárd forintot fordíthatunk többek között ezekre a megalapozó fejlesztésekre, szemben a 2003-as 250 millió forintos kerettel. Míg más területeken a finanszírozás területén a szinten tartás vagy visszalépés tapasztalható, itt kiugrást láthatunk.

Fogarassy Károly: A megalapozó fejlesztésekre építve nagyon gyorsan szeretnénk bevezetni az egészség-információs vonalat, ami jelentős és látványos vállalkozás. Ezzel megfelelnünk az egészségügyi ellátással kapcsolatos közérdekű információk iránt megmutató társadalmi igénynek. A szolgáltatás lényege ezeknek az információknak közvetítése telefonon, il-

letve internetes felületen át. Terveink szerint ez a telefonos információs szolgálat az ország bármely pontjáról hívható lenne helyi tarifával. Egészségügyi alpinformációkat adna: hol milyen szolgáltatásai vannak az adott intézménynek, hol van nyitva tartó gyógyszerár, milyen helyettesítés van, mik az ellenjavallatok egy adott gyógyszerrel kapcsolatban stb. Ezek az alpinformációk később kiegészülnek egy szakértői háttérinformációs rendszerrel, egyfajta tanácsadó szolgáltatással is, amely már az egyén egészségügyi problémájával, panaszával fog foglalkozni. Cél a beteg hatékony irányítása az egészségügyi ellátó szervezet megfelelő szintjére.

Online tanácsadás

H.I.: Ez a rendszer egyébként Angliában, Amerikában, Ausztráliában jól bevált. Közben össze kell gyűjteni azokat a közhiteles információkat, adatokat, amelyeket a rendszer szolgáltatni fog. Reményeink szerint ez a projekt 18 hónap alatt, de legfeljebb 2 éven belül megvalósul. Május közepén azonban már szeretnénk elindulni az első lépéssel, vagyis a hívóközponttal (call centerrel), illetve az egyszerűbb webes felülettel.

F.K.: A szervezési háttérrel kapcsolatban el kell mondanunk, hogy a 2004. évi ágazati információs fejlesztések tekintetében mindezeket összefogja az eEgészség Program, ami az ágazati információs részstratégia része, és amelynek végrehajtására a minisztérium felső vezetése létrehozta az eEgészség Programirodát. Ez gondozza, szervezi, koordinálja az ágazati informatikai projekteket, amelyek több részprogramból állnak. Ilyen például az EU Strukturális Alapok támogatásával megvalósuló humánerőforrás-fejlesztési operatív program információs intézkedéseinek megalapozása; ez a 3 mintarégióban – Észak-Alföld, Észak-Magyarország és Dél-Dunántúl – az egészségügyi és szociális intézményrendszer intézményközi, illetve intézményen belüli információs rendszerfejlesztését valósítja meg, egy nagy léptékű képzéssel és oktatással egybekötve. A program többszörös pályázat útján valósul meg. Most már túl vagyunk egy minisztériumi előpályázaton, amely a régiókban a fejlesztés megpályázására összeállt konzorciumokat támogatja. A cél az, hogy az igazi nagy pályázatot, amelyet a Strukturális Alapok Programirodához kell benyújtani, el tudják készíteni.

Kórházi infrastruktúra

F.K.: Költségvetésünkben szerepel az ágazati intézmények információs rendszerének fejlesztése, ennek támogatása. Úgy gondoljuk, hogy nagyon szép fejlesztési eredmények vannak az ágazati intézményeknél: az ÁNTSZ-nél most fejeződött be egy országos rendszerfejlesztés, ugyanakkor vannak olyan intézmények, amelyek informatikájá nagyon elhasznált állapotban van. Ezeknek az intézményeknek egy adott technológiai szintre kell emelniük informatikájukat, hogy ágazati integrált informatikai rendszerek épülhessenek. Erre szükség van az interoperabilitás – az együttműködés képességének – kialakításához, vagyis az ágazati feladatok ellátásában mindenkinek a megfelelő információs háttérrel kell rendelkeznie ahhoz, hogy kiszolgálhassa a többieket.

Visszaültenék a korábban említett regionális fejlesztésekre: intézményközi, illetve intézményeken belüli fejlesztéseket tervezünk. Nem akarunk azonban megmaradni a három régióban; természetesen szeretnénk az országban mindenkit támogatni saját informatikájának fejlesztésében. Azt tudni kell, hogy ha-

almas intézményhálózat van mögöttünk – több mint 160 kórház, sok-sok rendelőintézet, ellátó szervezet, ahol rengeteg pénzt el lehetne költeni az informatika fejlesztésére. Olyan modellértékű fejlesztéseket szeretnénk támogatni, amelyek bevezethetősége az ágazat több területén, illetve más intézményekben is lehetséges. A pusztán számítógép-vásárlás helyett alapos tudást, ismereteket és tervezést szeretnénk bevinni a rendszerbe, amelyet mindenki tud használni, mert az tudvalevő, hogy a technika avulása olyan gyors, hogy ha csak abba fektetünk be, az önmagában nemigen térül meg.

Összehangolt kommunikáció

H.I.: Természetesen sok mindent lehetne fejleszteni. Egyrészt a betegeket kéne minél inkább helyzetbe hozni, hogy az egészségügyben egy felvilágosultabb szereplő jelenjen meg, másrészt maguknak az intézményeknek is fejlődniük kell. Harmadrészt pedig az intézmények egymás közötti kommunikációjának, illetve az Országos Egészségbiztosítási Pénztárral való kommunikációnak is javulnia kell. Az persze tény, hogy ha mindent egyszerre szeretnénk fejleszteni, ahhoz az 1 milliárd forint nagyon kevés lenne.

Jó hír viszont az, hogy a kórházak közötti informatikára az EU vagy intézmények közötti szervezetek adnak pénzt. De ez lehetetlen anélkül, hogy meglenne a szabványosított produktumok: például az egyik helyről a másikra elektronikus úton átadható kórlap, lelet, amit a digitális aláírás megfelelően biztonságossá tesz. Igazából az általunk vezetett program – mindhárom ágát beleértve – az egésznek az alapját

teremti meg. Azt gondolom egyébként, hogy egy minisztérium profiljához hosszú távon az ilyen típusú feladatok állnak közel. Tehát nem kell belemenni abba, hogy egy településen hány számítógépet vásárol egy kórház, hanem gyakorlatilag a „játék kereteit” megha-

Holló Imre és Fogarassy Károly

tározó fejlesztéseket kell létrehozni; ezek a fejlesztések rendszerbe illeszkednek és később mindenki tudja őket hasznosítani. Azt gondolom, hogy ez az igazi stratégiai feladat.

Szakmai kontroll

F.K.: A szakma kontrollja mellett végezzük a tervezést. Van egy közvetlen szakmai visszacsatolásunk:

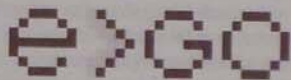
létrehoztuk tavaly az Egészségügyi Szociális Információs Bizottságot (ESZIB), amely gyakorlatilag az egészségügyi-szociális ágazat valamennyi jelentős szereplőjét összefogja. Az ESZIB már jóváhagyta azt a részstratégiát, amely ma meghatározó az intézkedési terv összeállításában. A szakma tehát megismerte ezt a programjavaslatot, megtette az észrevételeit. Ez nekünk mindenképpen szakmai megerősítés is. Ez adja a legitimitását ennek az informatikai-szakmai programnak.

– Úgy számítjuk, hogy 2004-ben az alapozás nagy részén túl kell lennünk, ha ezeket fel akarjuk használni a Strukturális Alapok programjaiban. Úgy vélem, hogy el is fognak készülni a tervek. Az informatikai szabványok létrehozása elengedhetetlen, már csak azért is, mert Magyarország és a nemzetközi szakma között nagyon nagy a kommunikációs igény: jelentéseket kell küldeni például a járványügy vagy népegészségügy helyzetéről, tehát a szabványos kommunikációs protokollok alkalmazása és használata elengedhetetlen.

Fejlesztési stratégia

H.I.: Szeretnénk a jövőben országos infrastrukturális modelleket építeni. Olyan kommunikációs módszereket kidolgozni, amelyek a finanszírozás, a beteg ellátása, a monitorozás vagy bármiféle más tevékenységben meghatározó elemek lehetnek, és ahhoz kellene, hogy az emberek egészségügyi ellátása javuljon. És szeretnénk növelni az egészségügyi erőforrások felhasználásának hatékonyságát is. Ez nagyon fontos cél.

BARABÁS BALÁZS

Elkészült az e-kormányzati alkalmazások minősítő rendszere

Magyarország jelentős lemaradásban van az információs társadalom kialakulásának terén az EU tagállamokhoz, sőt, régióbeli szomszédainkhoz képest is – ezt támasztják alá a kutatások, felmérések. Az okok között jelentős szerepet játszik az internet penetráció, az információs gazdaság fejlettségének, az ICT eszközökkel való ellátottságának alacsony szintje. Ugyanakkor fontos tényezők a tartalom-szolgáltatásban jelentkező hiányosságok is: a felhasználók számára kevésbé vonzó az információs társadalomba való bekapcsolódás, ha a hétköznapijainkban hasznosítható információkhoz továbbra sem juthatnak hozzá a modern info-kommunikációs eszközök által.

Kiemelt terület a közigazgatásé, ahol az elektronikus szolgáltatások, az e-kormányzás és e-önkormányzás fejlődésével az elektronikus elérhető tartalmak alapvető köre válna teljesebbé.

A kezdeményezés azért kapta az e-go nevet, mert az e-go az e-government (e-kormányzás)

angol kifejezésből alkotott rövidítés és egy olyan, több projektből álló program megjelölésére szolgál, amelyet az e-önkormányzás fejlesztésére indított a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége 2003-ban az Informatikai és Hírközlési Minisztérium támogatásával.

A hazánkban egyedülálló módon az információs és kommunikációs technológiai fejlődés jelentőségét felismerve indította el programját a TÖOSZ, azzal a céllal, hogy az önkormányzatokat segítse az önkormányzati informatika területén.

Az e-go program részeként kerül sor arra a projektre, amelynek keretében egy széleskörű szakértői csoport minősítést készít a Magyar Információs Társadalom Stratégiájának e-Önkormányzat részstratégiájának megvalósításában bevonásra, közreműködésre javasolt, az e-önkormányzat alkalmazás-térképén szereplő alkalmazásokról, illetve azok szállítóiról, szolgáltatóiról. Az e-go minősítést azok az alkalmazások visel-

hetik, amelyek a követelményrendszernek megfelelően: figyelembe veszik a MITS, az eEurope 2005, valamint számos nyílt szabvány szempontjait. A minősítést viselő termék felülvizsgálatát – a gépkocsik műszaki vizsgájához hasonlóan – két év múlva végzik el.

Az e-go program keretében rendezik meg az e-go 2004 konferenciát 2004. március 9-én, amelyre valamennyi önkormányzat polgármestere, informatikusa meghívást kapott. Az eseményt a konferencia fővédnöke, Kovács Kálmán miniszter nyitja meg. A konferencián kerül sor az e-go díj átadására, amelyet a legsikeresebb honlapot fenntartó önkormányzat vehet át.

Bővebben tájékozódhat az e-go program hivatalos honlapján:

<http://www.e-go2004.hu> vagy a TÖOSZ honlapján www.toosz.hu

e-go Konferencia és kiállítás - 2004. Március 9.

Az informatika irányításának alapelvei

A COBIT irányelvei és szempontjai olyan irányítási, vezetési és ellenőrzési keretrendszert adnak a vállalati informatika egészének, amely összhangban áll a vállalat üzletpolitikájával. Cikkünkben ezeket az irányelveket tekintjük át

Chicago-i székhellyel alakult az a nemzetközi szervezet, amelynek alapvető célja az informatikai termékek és rendszerek auditálásának támogatása. A COBIT megvalósítása egyrészt a terület szabványosítási törekvésein keresztül, másrészt a képzés elősegítésével, harmadrészt az információrendszer-ellenőrök, auditorok szakmai háttérének biztosításával történik. A szervezet kidolgozta az információrendszerek ellenőrzésének és irányításának egységes keretbe foglalt módszertanát (COBIT – Control Objectives for Information and related Technology), amely kiterjed az összes fontosabb ellenőrzési szempontra, és valamennyi fontosabb ellenőrzendő területre.

A Cobit nemzetközileg általánosan el-

az adott szervezet célkitűzéseivel, a vállalat üzletpolitikájával.

Megfogalmazódott a szervezeti irányítás három eltérő szintje:

- a nagyvállalat irányítása (tulajdonosi szemlélettel);
- a vállalkozás irányítása;
- az informatika irányítása.

Ez a fogalmi elhatárolás az utóbbi években (2000–2003) bekövetkezett nagy vállalati csődök és a „kreatív könyvelés” révén előálló vállalati összeomlások okán alakult ki.

Nagyvállalatok szabályozása

Ez a fogalom az 1990-es években alakult ki, és a jelentősebb részvénytársadékok, illetve azok felügyelete támogatta a

zi szervezet és kormány hasonló elveket fogadott el. Egy szervezet irányítási rendszerét a szervezet alapító okiratában, szervezeti és működési szabályzatában és a hivatalosan rögzített szervezeti vagy üzletpolitikájában írják le.

A szervezet, vállalat ebben az értelemben felfogott irányítási rendszerének az a célja, hogy olyan igazgatótanácsok és felügyelőbizottságok jöjjenek létre, amelyek sokkal inkább figyelnek a tulajdonosok és részvényesek érdekeire, és megpróbálnak ellensúlyként működni az ügyvezető igazgatók hatalmával szemben, azért, hogy a szervezet igazi tulajdonosként, gondnokként járhassanak el.

Feltételek és lehetőségek

A „vállalkozás irányításának” fogalma viszonylag új, informális kifejezés. A szervezetek vezetésének és irányításának mikéntjét próbálja megragadni. Az egyik meghatározási kísérlet (Information Systems Audit and Control Foundation – ISACF) a következő: azoknak a feladat- és hatásköröknek, felelősségi területeknek, valamint a gyakorlatban előforduló szervezeti tevékenységeknek a halmaza, amelyeket a felügyelőbizottság, igazgatótanács és végrehajtásért felelős vezetőség kifejt azzal a céllal, hogy megadja a stratégiai célokat és irányokat, gondoskodik a célkitűzések megvalósulásáról, megbizonyosodjon arról, hogy az üzleti kockázatokat korrekten kezelik és ellenőrizzék azt, hogy a

szervezet, vállalkozás erőforrásait felelősen használják fel.

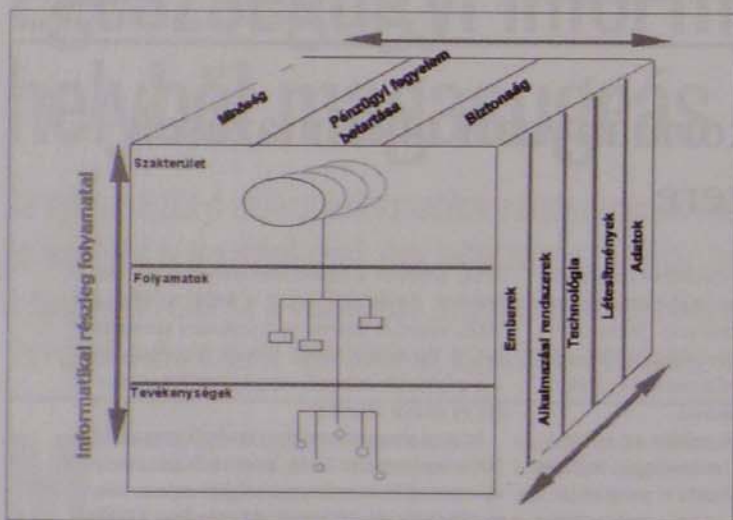
Önálló tudomány

Az informatika irányítása ma már önálló tudományterület a vezetés és szervezés tudományon belül, és a vállalkozás irányításának kihagyhatatlan részét alkotja. Noha az informatikai feladatok ellátásáért az informatikai részleg vezetője a felelős, az informatika fejlesztési és stratégiai irányvonalának meghatározásáért a felelősséget azonban az igazgatótanácsnak és az ügyvezető igazgatóknak kell viselniük.

Az informatika irányításának elemei: a vezetői képességek, a szervezeti felépítés, továbbá a folyamatok, amelyek együttesen biztosítják, hogy a szervezet informatikája folyamatosan tudja segíteni, és ki tudja teljesíteni a szervezet stratégiájának és célkitűzéseinek megvalósítását.

Az információk rendszere

A fentebb ismertetett három fogalom, valamint az informatika helyzete és az informatika működésének ellenőrzése,

1. ábra. Az informatikai irányítás és ellenőrzés „kockája” (COBIT)

fogadott, az informatika, illetve az információtechnológia területét átfogó ellenőrzési mechanizmusok és eljárások („control”) gyűjteménye, amely segíti a vállalatvezetőket, menedzsereket és az információrendszer-ellenőröket, auditorokat mindennapi munkájukban.

Control-gyűjtemény

A COBIT ellenőrzési, irányítási és auditálási irányelvek és szempontok kialakításának fő célja az, hogy a vállalati (szervezeti) informatika egészének, az illetékes szervezeti egységeknek olyan irányítási, vezetési és ellenőrzési keretrendszert adjon, amely összhangban áll

pontosabb kidolgozását. Az egyik nemzetközi szervezet az OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development) – a világ 30 gazdaságilag legjelentősebb országát tömöríti és Magyarország is tagja – komolyan ösztönzi és támogatja a nagyvállalat-irányítás fogalmának terjesztését.

1999-ben az OECD kialakított egy ajánlást, amelyet „A nagyvállalat-irányítás elveinek” neveztek el. Ezeket az elveket a G7-k pénzügyminiszterei is támogatották, és az OECD beillesztette az „Útmutató a multinacionális vállalkozásoknak” a nyilvánosságról és az átláthatóságról szóló fejezetébe. Az azóta eltelt időben nagyon sok nagy nemzetköz-

A COBIT-BAN MEGKÜLÖNBÖZTETETT NAGYOBB EGYSÉGEK

- Irányelvek – ebben a részben a 34 magas szintű ellenőrzési mechanizmus célleírása található, valamint az ezeknek a céloknak megfelelő informatikai területekre vonatkozó elvárások. A magas szintű ellenőrzési mechanizmus célok valójában megfelleltethetők egy-egy megvalósítandó üzleti folyamatnak.
- Ellenőrzési eljárás céljai (control

- objectives) – tartalmazza a részletes ellenőrzési célok megvalósításával elérendő eredményeket.
- Auditálási útmutató (audit guidelines) – azoknak a lépéseknek a gyűjteménye, amelyek segítségével az auditorok a megadott szempontrendszer szerint végezhetik az informatikai rendszerek ellenőrzését.

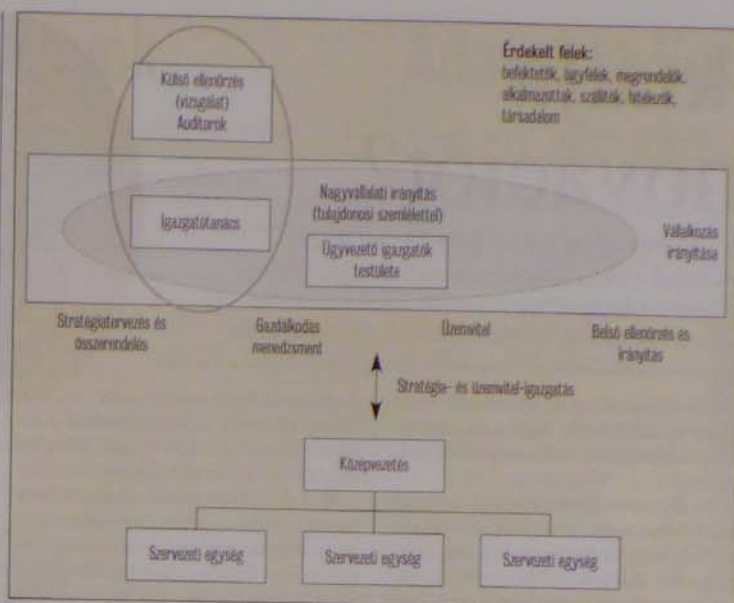
vizsgálata vagy auditálása mélyen összefügg. Az információrendszerek auditálásának csak akkor lehet keretet, megadható szerkezetet, egy folyamatosan pozitív (kibernetikai) visszacsatolási, önmagát javító rendszert kialakítani, ha az irányítási és ellenőrzési rendszer áttekinthető. Ebben az esetben az információrendszer-ellenőrzés, auditálás valóban képes olyan észrevételeket tenni, amelyek felhasználhatók arra, hogy javítsák a teljes szervezet működésének eredményességét és hatékonyságát. A nagyvállalati, vállalkozási és informatikai irányítási elvek nem szabatos matematikai fogalmak, hanem „puha” meghatározások.

A technológia szerepének kiterjedése és növekedése vezetett oda, hogy az informatikai irányítása (IT governance) a vállalkozások igazgatásának kritikus fontosságú alkotórészévé vált. Az informatika és az informatikai részleg manapság olyan eszközöket bocsát a vezetés rendelkezésére, amelyek:

- segítséget adnak a stratégiai jelentőségű vállalkozásfejlesztési kezdeményezések megvalósításához, a jobb versenypozíciók elérése érdekében;
- döntéstámogatási rendszereket adnak, amelyek képesek az analitikus és a vezetői szintű információelemzésre, beleértve a vállalkozás sikerességét mérő tényezőket is;
- segítik a szervezet teljesítményének nyomon követését pénzügyi és nem csak pénzügyi szempontból;
- segítik a belső irányítási és ellenőrzési rendszer helyes működésének folyamatos nyomon követését;
- segítséget adnak a vállalkozás szellemi tőkéjének összegyűjtésével, tárolásával és megőrzésével;
- figyelik a nagyvállalat vagy vállalkozás informatikai irányelveit a biztonság, a személyes adatok védelmének, az üzemvitel folyamatosságának fenntartása és a katasztrófa utáni visszaállítás területén.

A COBIT ezekre a területekre is ad szempontrendszert az elérendő célokról, a célok elérésének ellenőrzésével.

Az informatikai vizsgálat (auditálás) szempontjából az egyik legfontosabb te-

2. ábra. Vállalkozás irányítása (forrás: Shamrock Technologies)

riületet a „belső irányítási és ellenőrzési” rendszert a szervezet egészében kell elhelyezni azért, hogy lássuk a kapcsolatát az esetleg szintén vizsgálandó egyéb területekkel (2. ábra).

Belső ellenőrzés

A belső ellenőrzési és irányítási rendszert (mechanizmust) és a „Belső ellenőrzést” mint szervezeti egységet és a belső ellenőrzőket (internal auditor) fogalmilag el kell határolni és meg kell különböztetni. Az előbbiekből láttuk, hogy a belső ellenőrzési és irányítási rendszer a szervezet, illetve vállalatirányítás átfogó rendszerének egy fontos eleme, amely valójában vezetői ellenőrzéseket, visszacsatolásokat, az alkalmazottak feladatainak számonkérését jelenti. A „Belső ellenőrzés” mint szervezeti egység egyrészt része ennek a szervezeti alrendszernek, ugyanakkor feladata is ennek az alrendszernek az ellenőrzése, akár pénzügyi-gazdasági, akár informatikai kérdésekről legyen szó. Az informatikai belső ellenőrzés sokszor „Informatikai biztonsági osztálynak” vagy fogalmilag valamilyen hasonló elnevezéssel illetett szerve-

zetnek a feladata, ha elválasztják a „Belső ellenőrzés” szervezeti egységtől, és ugyancsak része a szervezet belső ellenőrzési és irányítási rendszerének mint vezetési eszköznek. Azonban amiatt, hogy belső szervezetekről és alkalmazottakról van szó, ez konfliktushelyzetet teremt, és

gyakran nem minden vizsgálati kérdésben lehet a belső ellenőrzők függetlenségét biztosítani. Ez a kockázati tényező indokolja, hogy alkalmanként a teljes belső ellenőrzési és irányítási rendszer átvilágítására és átvizsgálására külső ellenőrzőket, cégeket kérnek fel azért, hogy a vezetés biztosítékot kapjon ennek az alrendszernek a korrekt működéséről. A külső ellenőrzők szavatolják azt, hogy a vezetés és a tulajdonosok érdekeinek megfelelően működik a belső ellenőrzési és irányítási rendszer, az egész szervezet; ezen keresztül a vállalat korrekt működésére is garanciát kapnak.

Egy adott szervezetben a belső ellenőrzési részleg saját maga egy ellenőrzési mechanizmus, amelynek célja, hogy szavatolja a vezetés részéről előírt ellenőrzési mechanizmusok eredményes alkalmazását.

Az informatika területén a belső ellenőrzési részleg feladata az, hogy a szervezet belső ellenőrzési és irányítási mechanizmusán belül nyomon kövesse, vizsgálja, tesztelje az informatikai tevékenységeket. Egy magánvállalkozásnál az elsődlegesen vizsgált kérdés az adatfeldolgozás milyensége, és ehhez kapcsolódva az adatokból előállított pénzügyi, gazdasági jelentések helyessége, hitelessége.

MOLNÁR BALINT

Váltsunk együtt!

Felelős Levele,
a Renault Hungária Kft.
Ügyfélkapcsolati
és informatikai igazgatója

invitel

Osszeköt minket

Hatékony partnerség, biztos siker!

A Renault Hungária Kft. a Renault gépjárművek kizárólagos hazai importőre, így az összes magyarországi márkakereskedő velünk áll szerződéses kapcsolatban. A kereskedői hálózat teljes informatikai támogatása is hozzánk tartozik, hiszen az 1999-ben meghirdetett informatikai tender győztesével, a Vivendivel felépítettük a Renault saját intranetét, amely a márkakereskedői hálózat teljes kiszolgálásáról gondoskodik.

Ez a teljesen IP-alapú, kizárólag **berélt vonali hálózaton** nyugvó zárt rendszer volt az első ilyen méretű webes magánhálózat Magyarországon. Márkakereskedőink és partnereinknek ezen a portálon keresztül jutnak hozzá mindenféle termék-, akció- vagy műszaki jellegű információhoz. Sőt, a tevékenységükhöz tartozó valamennyi művelet is ezen a rendszeren keresztül zajlik.

Ezzel a Renault Hungáriának sikerült komoly lépéseket tenni a „nulla papír” elve felé, vagyis minimálisan csökkentettük a fizikai dokumentumforgalmat. Ráadásul márkakereskedőink a hálózatot keresztül közvetlenül élnek a franciaországi gyártási rendszerünket is, tehát a gyártás paramétereit közvetlenül a magyarországi vevőink igényei szerint tudják meghatározni.

Miután kiépült a magyarországi hálózat, – a kedvező tapasztalatok birtokában – további szolgáltatásokat veszünk igénybe a Vivendőtől, illetve utódjától, az Invitelől, így például a **beföldi távolsági és a nemzetközi telefonhívások** is az **Invitel hálózaton** bonyolódnak.

Az elmúlt 4 évben többször is megtapasztaltuk, hogy a változó piaci viszonyokra milyen **naprakészen tud reagálni az Invitel**, és azt hiszem, hogy egy ilyen jól működő kapcsolatot sem a tulajdonos-, sem a névváltás nem befolyásolja.

Info-vonal: **06-80-88-55-88**

www.invitel.hu

INFORMATIKAI SZOFTVEREK A VÁLLALATIRÁNYÍTÁSHOZ

- Az informatikai rendszerek sebezhetőségének vizsgálatára
- Informatikai hálózatok biztonsági vizsgálatára (tűzfalak, útvonalirányítók stb.)
- Az egyes gépeken az operációs rendszerek és segédprogramjaik biztonsági réseinek vizsgálatára (gazdagép alapú tesztelés)
- Számítógépeken nyomrögzítésre, bizonyítékok gyűjtésére, szabálysértések esetén
- Ellenőrzésre és nyomon követésre

szolgáltató naplóállományok vizsgálata

- Webalkalmazások vizsgálatára
- Az informatikai részleg szervezeti tevékenységei és munkafolyamatai vizsgálatának elvégzésére
- Infrastruktúra menedzselésére és felügyeletére
- A vállalat folyamatos üzemvitelének fenntartására különböző katasztrófák esetén, illetve az ilyen esetekre a felkészítő tervezésre és a gyakorlati támogatására.

Európa diktálja a mobilinnovációt?

A kilencvenes években Európa vezette a mobiltelefonos forradalmat azzal az egy szabványhoz kötött technológiával, amelynek révén zökkenőmentesen lehetett átlépni az országhatárokat. A távközlési ipart sújtó adósságválság azonban romba döntötte a nagy befektetési terveket, és ma már nem Európa áll az élen a mobiltechnológiában

Visszaszerezheti-e vezető szerepét Európa? Előnyt élvez-e más piacokon? Az októberben Berlinben megrendezett Európai Technológiai Kerekasztal-kiállítás (European Technology Roundtable Exhibition, ETRÉ) pozitív volt a végső válasz. Az európai cégek többsége vélhetőleg soha nem nő akkorára, mint mondjuk a Microsoft vagy a Dell, de azért jobb technikai megoldásaikkal sokan maguk mögé utasítják tengerentúli riválisait – állítja Herman Hauser osztrák befektető, aki igazán jól ismeri a helyzetet, mivel 25 európai, illetve egyesült államokbeli vállalkozás alapítója vagy részvényese. Igaz, ezek közül a cégek közül sokan eltűntek a súlyosztóban, mások pedig, amelyeknek sikerült túlélniük a tőzsdei jegyzetést, megfelleltek a „kisbetűs pokolban” – jelentette ki Bruce Huber, az elsősorban a technológiára és médiaiparra összpontosító fúziós és akvizíciós tanácsadói cég, a Broadway International londoni irodájának ügyvezető igazgatója.

Eric Benhamou, a Palm elnök-vezérigazgatója – aki Franciaországot elhagyva az Egyesült Államokba ment továbbtanulni, majd ott építette magának karriert –, hozzáfűzte: egyesek szerint az európai tőkepiacok még mindig fragmentáltak, és a működésük sem túl hatékony; a gazdasági-társadalmi feltételek nem kedveznek a gyors üzleti növekedésnek, ezért sok nagyobb európai innovátor cég az Egyesült Államokban próbál szerencsét.

Globális fejlesztések

Kontinensünk technológiai vállalkozásai azonban – kicsik és nagyok egyaránt – jelentős világszertei részesevé szereznek maguknak például a globális kommunikáció, a félvezető ipar, az intelligens kártyák, a vezeték nélküli megoldások, a biztonsági hardverek és szoft-

verek, a linuxos nyílt forráskódú szoftverek és a különféle fogyasztói elektronikai eszközökhöz szánt szoftverek területén.

Az Egyesült Államok ezzel szemben piaci dominanciát élvez a PC-k terén, tekintve, hogy az Intel vezeti a mikroprocesszoros iparágat, a Microsoft az operációs rendszerek szektorát, és a nagy PC-gyártók (IBM, Dell, Gateway) is mind amerikaiak – mondta Hauser. Európa azonban a jóval újkeletű technológiák és az újítások tekintetében az Egyesült Államok előtt áll. Véleményét több példával is alátámasztotta.

■ Európa a legnagyobb telefongyártó, a finn Nokia, valamint a mobilszolgáltató, a Vodafone 123 milliós előfizetői táborral. De ugyancsak jó példa a londoni székhelyű Symbian, amely a Nokiával együtt uralja a mobiltelefonos operációs rendszerek piacát, vagy a mobilhálózatok hálózati infrastruktúrája terén vezető svéd Ericsson.

■ Kontinensünk az egyetemes mobiltelekommunikációs rendszer (UMTS) következő generációs technológiáját illetően Ázsia mögött áll ugyan, de megelőzi az Egyesült Államokat, továbbá az új eszközök és a mobil adatkalkulációk fontos tesztelési terepe.

■ A mobiltelefonok mintegy 80 százalékában a brit ARM által tervezett processzorok működnek. Egy másik brit vállalat, a Cambridge Silicon Radio a Bluetooth technológia területén vezet.

A gyártó állítása szerint a jelenlegi specifikációknak megfelelő Bluetooth-termékek több mint 60 százaléka az ő tervei szerint készült.

■ A brit Tao-csoport olyan szoftvermotort készít, amely lehetővé teszi, hogy a tartalmak és alkalmazások azonos módon futhassanak különféle digitális eszközökön, így mobiltelefonokon, digitális videokamerákon, valamint autósrendszereken. Az új szoftvert a Kyocera, Mitsubishi, Motorola, NEC, Sharp és Sony által gyártott kis fogyasztói készülékekben (gadget) is megtalálható.

■ A beágyazott áramköröket tartalmazó plasztikkártyákat huszonegy évvel ezelőtt vezették be Franciaországban. Míg Európában és Ázsiában széles körben alkalmazzák az intelligens kártyákat, az Egyesült Államokban eddig nem terjedtek el igazán. Manapság azonban már sok olyan nyilvános tranzitrendszer van Amerikában, amely most tér át az intelligens kártyák használatára: a francia kártyagyártó, az ASK például San Franciscó-i szerződést nyert.

■ A beágyazott áramköröket tartalmazó plasztikkártyákat huszonegy évvel ezelőtt vezették be Franciaországban. Míg Európában és Ázsiában széles körben alkalmazzák az intelligens kártyákat, az Egyesült Államokban eddig nem terjedtek el igazán. Manapság azonban már sok olyan nyilvános tranzitrendszer van Amerikában, amely most tér át az intelligens kártyák használatára: a francia kártyagyártó, az ASK például San Franciscó-i szerződést nyert.

■ A beágyazott áramköröket tartalmazó plasztikkártyákat huszonegy évvel ezelőtt vezették be Franciaországban. Míg Európában és Ázsiában széles körben alkalmazzák az intelligens kártyákat, az Egyesült Államokban eddig nem terjedtek el igazán. Manapság azonban már sok olyan nyilvános tranzitrendszer van Amerikában, amely most tér át az intelligens kártyák használatára: a francia kártyagyártó, az ASK például San Franciscó-i szerződést nyert.

Okos rendszerek

Az ASK egyébként a rádiófrekvenciás ID-azonosítók alakulófélben lévő piacán is meghatározó pozícióra tör. Ezeknek a kis címkéknek pici rádióantennáik vannak, s különféle tárgyakra aggatva adatfolyamokat továbbítanak azokról. George Kananakis, az ASK vezetője szerint a cégnek 30 bejegyzett szabadalma van, sok kapcsolódik közülük ahhoz az egyedi folyamathoz, amely során ilyen címkéket állítanak elő. A cég normál papír és elektronikus tinta felhasználásával nyomtatja az antennákat közvetlenül az okos cédulákra.

Az ASK vezetője elmondta: az ő cégük az egyetlen, amely a Wal-Mart követelményeinek megfelelő intelligens címkéket gyárt. Ezeket már forgalmazza is; 10-milliós, illetve nagyobb tételű ren-

delés esetében 15 centért. Az árak azonban drasztikusan esökkennie kell ahhoz, hogy a Wal-Mart-hoz hasonló áruházláncok e címkékkel kövessék majd nyomom termékek milliárdjait.

De nem az ASK az egyedüli európai vállalat, amelyik részt tud betölteni az amerikai piacon. A titkosítotechnológiára specializált brit Ncipher vezetője, Alex van Someren bejelentette: nemrégiben épp azért jutottak szerződéshez az USA Védelmi Minisztériumától, mert egyetlen egyesült államokbeli technológia sem ért fel az ő eljárásukkal.

A nemzetközi fejlesztői együttműködésben készülő nyílt forráskódú operációs rendszer, a Linux – amely az utóbbi időben már kezd valódi fenyegetéssé válni a Microsoft számára – eredetileg szintén európai „találmány”: alkotója a finn Linus Torvalds.

A technikai kiállításon szintén részt vevő norvégiai székhelyű Trolltech októberben jelentette be a Qtopia Phone-t, a különféle kategóriájú mobiltelefonokhoz való Linux alapú alkalmazás-készletét. Ez a programcsomag korlátozott kapacitású készülékekhez, illetve nagyváltalati csúcscategóriás okos telefonokhoz egyaránt használható.

Elcsábított ügyfelek

Ugyanekkor a Trolltech azt is hírül adta, hogy szerződést kötött a világ egyik élenjáró mobiltelefon-gyártójával, a Motorola-val. Utóbbi a cég alkalmazásfejlesztési keretrendszerét, a Qt/Embedet választotta linuxos operációs rendszerű A760-as okos telefonjához; ezen a fejlesztési platformon hozza majd létre az A760-as speciális alkalmazásait.

Mindeközben az Opera nevű norvégiai cég, amelynek Opera PC-böngészője nem kevesebb mint 10 millió ügyfelet csábított át magához a Microsoft-féle Internet Explorer-től, új szoftvert dobott piacra a kis kijelzős mobiltelefonokon való webböngészéshez. A Sony Ericsson pedig megvette az Opera licencét saját mobiltelefonjaihoz.

Kasper Rorsted, a Hewlett-Packard európai üzletágának vezetője elmondta: Európának eddig mindig nagyjából egy éves előnye volt a mobiltelefonos technológia területén. Mára azonban inkább a holtverseny jellemzi a piaci helyzetet.

Sang Jin Park, a Samsung Electronics ügyvezető alelnöke Európát a telefonos iparig területén az egyik legfejlettebb régióknak tartja. Ahogy ő fogalmaz: „Tudjuk, ha ezen a kontinensen képesek vagyunk sikereket aratni, akkor a világon bárhol sikeresek lehetünk.”

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: HAVADI KRISZTINA

az International Herald Tribune nyomán

Kompakt erőművek

A Dell február közepén mutatta be az első, kifejezetten „játékkörülteknek” tervezett Inspiron XPS nevű noteszgépesládát. A 2849 dolláros árszintről induló Inspiron XPS rendszerek processzorainak órajele, memóriamennyisége és a

videokártya gyorsasága felveszi a versenyt a hasonló célú gépekével – jelentette ki a Dell képviselője.

A noteszgépekben az Intel Pentium 4 vagy Pentium 4 Extreme Edition processzorok 3,4 gigahertzes órajel-frekvenciájú változatai dolgoznak. A 15,4 hüvelykes képátlójú, UXGA-felbontású színes TFT LCD-kijelzőt az ATI Mobility Radeon 9700 grafikus kártya kezeli, 128 megabájtnyi memóriával. A hangok hat hangszórón és egy mélynyomón át érnek el a játékosokhoz. A noteszgépeket DVI (Digital Video Interface) csatlakozóval is felszerelték.

A vásárlók videokártyájukat már az új modellek megjelenésekor frissíthetik. A cserét a Dell szakemberei – az eddigi gyakorlattól eltérően – a helyszínen végzik el, így nem szükséges a noteszgépet visszaküldeni a forgalmazóhoz. A cég közleménye szerint a játékosok mindig a legújabb, legnagyobb teljesítményű komponenseket szeretik használni,

így a frissítési lehetőséggel a Dell módot ad arra, hogy mindig a legújabb videokártyát használhassák.

A merevlemez 60 vagy 80 gigabájt adator tud tárolni, a 400 megahertzes DDR RAM memória mennyisége 512 megabájt és 2 gigabájt között lehet. A számítógépben DVD-RW-meghajtó, PC Card bővítőhely és S-Video-kimenet is található. A külső kábelek kezelését négy USB 2.0, egy IEEE 1394 csatlakozó, egy Gigabit Ethernet hálózati kártya és egy 56 kilobit/másodperc sebességű modem végzi. A felhasználó kívánságának megfelelően 802.11a/b/g Wi-Fi vezeték nélküli hálózati kártya, Bluetooth-csatoló, második merevlemez vagy hajlékonylemez meghajtó is kerülhet a noteszgépbe.

A hálózati adapter nélkül körülbelül négy kilogramm tömegű számítógép akkumulátorral csak másfél órán át tud működni. A rövid üzemidőt a Dell a nagy teljesítményhez szükséges 3 ventilátor energiafogyasztásával indokolta.

A noteszgépet Windows XP operációs rendszerrel szállítják. A Dell emellett külön XPS weblapot állít fel, ahonnan a felhasználók játékokat tölthetnek le.

A beltartalom mellett a külsőre is nagy figyelmet fordítottak a tervezők, így a laptopok világában is megjelent a mobiltelefonoknál már jól ismert, cserélhető külső. A QuickSnap segítségével a felhasználó egyelőre háromféle borítást cserélgethet számítógépén. A noteszgépet egyedi hátizsákban hordozhatja tulajdonosa, amely szintén a számítógép tartozéka.

A Dell nem az egyedüli gyártó, amely kifejezetten játékokra ajánlott hordozható számítógéppel lépett a piacra. Az Inspiron XPS az Alienware, a Hyper-sonic PC Systems és a VoodooPC nagy teljesítményű számítógép-konfigurációival fog versenyezni.

RealPlayer telefonokon

A Sony Ericsson RealPlayer kisalkalmazásokat használ majd mobiltelefonjaiban – jelentették be a cég képviselői.

A tervek szerint a RealAudio és a RealVideo szoftverek a 3GPP (3rd Generation Partnership Project) műsorszórási technológia lehetőségeit fogják kihasználni. A készülékek felhasználói olyan zenei és videóanyagokat tölthetnek le telefonjaikra, amelyeket a szolgáltató a RealNetworks által biztosít. A Sony Ericsson a készülékek gyártására és értékesítésére koncentrál, így nem akar belépni a tartalomszolgáltató piacra – tette hozzá a cég képviselője.

A cég egyelőre nem hozta nyilvánosságra, hogy mikor kezd forgalmazni

az első, RealPlayerrel felszerelt készüléket; ezt a piac fejlődésétől teszik függővé. A Sony Ericsson elkötelezettségét az is mutatja, hogy belépett a Helix közösségbe.

A fejlesztők és a technológiában érdekelt vállalatok a RealNetworksszel együttműködve dolgoznak a Helix DNA-technológián, amely a RealNetworks termékeinek alapját jelenti. A Helix DNA nyílt, többformátumú platform, amely egyszerűbbé teszi a digitális tartalomkészítést, -kiszáradást és lejátszást. A RealNetworks mobiltechnológiáját a Linux, az Openwave Phone Tools v7, a PalmOS, a Series 60, a Symbian és a WinCE operációs rendszerek alatt lehet használni.

Adatok a Vodafone-tól

Február végén a Vodafone néhány országban már megkezdte nagy sebességű adatátviteli szolgáltatását. A harmadik generációs hálózat lehetőségeire épülő szolgáltatást a cég először Nagy-Britanniában, Németországban, valamint Olaszországban indítja el, majd várhatóan egy hónapon belül működni fog Hollandiában, Portugáliában, Spanyolországban és Svédországban is.

A Vodafone a szolgáltatás igénybeviteléhez egy olyan hálózati kártyát is piacra dob, amely a 3G-s és a GPRS-technológiát egyaránt kezeli. A noteszgépekhez csatlakoztatható kártya a maga nemében az első lesz Európában – jelentette be a cég képviselője.

A Vodafone Mobile Connect 3G/GPRS csatlakozókártya legnagyobb adatátviteli sebessége letöltésnél 384 kilobit/másodperc, feltöltésnél pedig 64 kilobit/másodperc. Ez tízszer gyorsabb a jelenlegi GPRS-szolgáltatások sebességénél.

A cég a következő négy évben más országokban is be fogja vezetni a 3G alapú adatszolgáltatást.

Az új Mobile Connect ára minden országban más lesz, de mindig a már meglévő GPRS-tarifákat tekintik alapnak; ezt a gyorsabb sebesség miatt külön díjjal egészítik ki. A felhasználóknak meg

kell vásárolniuk a kártyát, majd a szolgáltatás előfizetése mellett az átvitt adatmennyiséggel arányos díjat is ki kell fizetniük.

A német leányvállalat, a Vodafone D2 két díjcsomaggal lép piacra, és mindkettő 3-3 ajánlatot tartalmaz. Az egyik díjcsomag az eltöltött időt veszi fizetési alappal, a másik pedig az átvitt adatmennyiséget.

A Vodafone terve szerint 2004 második felében indítja el a 3G-s telefonszolgáltatást, a pontos dátum azonban attól függ, hogy mikor lesznek ehhez megfelelően fejlett telefonkészülékek.

Elemzők szerint a könnyű, kis energiaigényű, sokrétű szolgáltatásokkal működő mobiltelefonok hiánya okozza az egyik legnagyobb problémát a 3G-s szolgáltatóknak. Európa első új generációs szolgáltatója, a Hutchinson 3G

UK kénytelen volt elhalasztani egyik tavaly karácsonyi vásárlási akcióját, mert a Motorola és az NEC nem tudott megfelelő telefonokat szállítani a karácsonyi bevásárlási roham előtt. Az elemzők szerint a közeljövőben sokkal több készülék közül választhatnak a vásárlók.

+online: www.vodafone.com
www.vodafone.hu/connect_card

IBM: gyártási titkok a PowerPC 970FX-ről

Az IBM először mutatta be a PowerPC 970FX processzor gyártási technológiáját – ez az a lapka, amelyet az Apple az Xserve G5-ben használ.

A 970FX a cég East Fishkill-i üzemében készül, és elsőként ötvözi az SOI (silicon-on-insulator), a strained silicon és a rézvezetékes technológiákat. A strained silicon és az SOI alkalmazása gyorsítja az elektronok áramlását, csökkenti a lapkák energiafelhasználását, és

a tranzisztorok működtetéséhez is kevesebb elektromos energiára van szükség. Az IBM fejlesztői szerint a processzor elérli a vetélytársak gyártmányainak teljesítményét vagy meg is haladja azt, miközben kisebb energiaigénye mellett hőtermelése is kevesebb.

PowerPC 970 lapka van az Apple Power Mac G5 asztali számítógépekben is. Az a tény, hogy a processzor az alacsony áramfelhasználás ellenére is nagy teljesítményre képes, a Mac-felhasználók szerint arra enged következtetni, hogy ezt a lapkát fogják alkalmazni a még megjelenés előtt álló PowerBook-okban is. Az Apple nem akart információkat szolgáltatni a még fejlesztés alatt álló termékeiről, de nem titok, hogy a cég a G5-architektúrát használja majd hordozható számítógépeiben is.

+online: www.ibm.com
www.computerworld.com/hardware

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
TRAUTMANN BALÁZS

Intelligencia a Marson

Sok kalandon ment keresztül a két űrszeker, amióta landolt a vörös bolygón. Annak jártunk utána, hogy pontosan milyen rendszerek működtetik ezeket a gépeket

Bizonyára sokan játszottak már olyan játékokat, amelyben a Naprendszer vagy annak egy bolygóját bázisul használva különféle szondákkal, űrhajókkal bolygókat és bolygórendszereket kellett elfoglalni a céllal, hogy minél nagyobb birodalmat és minél kizárólagosabb hatalmat szerezhessenek. Noha itt még nem tartunk szondáinkat már több bolygóra elküldtük. Ma a Marson olyan robotszondák dolgoznak, amelyekről korábban a sci-fi-rajongók sem álmodhattak. A korábbi, játékautó méretű Sojourner (magyarul Pathfindernek ismerik) után ma két embermagasságú, asztalméretű robot dolgozik a vörös bolygón. Ehhez persze elengedhetetlen – a földi központ nagyfokú felkészültsége mellett – a fejlett technológia, ezen belül pedig a központi, elektronikus agy.

Naplóállományok és hibák

Bár az „emberes” küldetéseken biztonsági okokból megszokott a redundancia, a Mars-szondákon – költ-

Képek Javával

A Mars felszínén készült panorámaképek a Java alapokon működő Maestro nevű vezérlő- és adatmegjelenítő rendszerrel készültek. Segítségével lehetővé válik egyrészt a képek előállítására három dimenzióban, azok megjelenítése és elemzése, másrészt pedig irányítani lehet a küldetés folytatását. A képek feldolgozásához a Java Advanced Imaging nevű alkalmazást használják. A panorámaképeket a rover két kamerájával felvett képekből állítják elő: mivel a két kamera kissé eltérő képet lát, megfelelő korrekciós eljárással viszonylag pontosan kiszámítható, hogy a fotók egyes elemei valójában milyen távolságra vannak.

Ennek az információnak a birtokában a kutatók képesek valódi háromdimenziós képeket alkotni, előállítani a felszín modelljét, majd a modellre ráfeszíteni ismét a felvett képet.

ségkímélési okokból – semmi sincs feleslegesen megkettőzve. Ha bármi elromlik, azt működés közben kell megjavítani vagy funkcióját más berendezésekkel – legalább részben – pótolni. Éppen ezért a kutatóknak olyan hardverre és szoftverre volt szükségük, amely megbízható, és segíti az emberi beavatkozást is, ha baj van.

Maga a hardver egy alacsony költségű, 32 bites csökkentett utasításkészletű processzor (Reduced Instruction Set Computer – RISC), a Bae Systems által gyártott RAD6000. Ez a rendszer a klasszikus IBM RISC System/6000 PowerPC egy lapkás processzor architektúráját örökölte sugárzás ellen védett integrált áramkörök formájában (Very Large Scale Integrated Circuit – VLSI). A Bae ezt a berendezést légi és űrbéli használatra fejlesztette ki. Meglepő módon azonban a legfontosabb biztonsági tényező nem a sugárzással szembeni ellenállásból adódik, hanem abból, hogy architektúráját az IBM RISC System/6000 Power PC-ről pontról pontra lemásolták; így nemcsak logikailag, de grafikailag is megegyezik a két processzor, vagyis a piaci szoftverek jó része változtatások, módosítások nélkül futtatható rajta. Ezek közé tartozik a Wind River által fejlesztett Vx-Works operációs rendszer is, amelyet a NASA a Mars-küldetéseknél használ. Így megvalósítható az az elv, hogy minél kevesebb változtatás legyen a tesztelés és az éles bevetés között, vagyis a változtatás miatt kevesebb ismeretlen hiba lép föl, és az éles küldetésnek is hasznára válhatnak a naplóállományok és a hibakeresésre tett intézkedések.

A Bae Systems által támogatott Vx-Works operációs rendszer (a RAD6000 számítógéppel „együtt jár”) és a küldetés alatt használatos szoftverek ma már megbízhatóan kipróbálhatók a RISC System/6000-es SUN és HP munkaállomásokon. (A RAD6000-hez egyébként egy C és egy Ada programozási környezet is tartozik.)

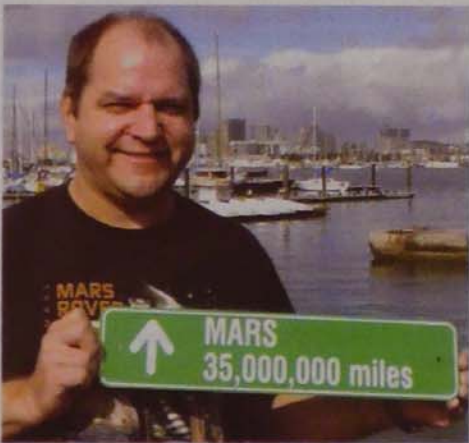
A két rover gyakorlatilag azonos felépítésű, eltérés csak a landolás helyében és idejében van, és így persze más-más útvonalat járnak be. A fedélzeti számítógépet 128 megabájt DRAM-mal látták el (hibaészleléssel és -javítással), valamint 3 megabájtnyi EEP-

ROM-mal. Ez körülbelül az ezerszerese annak a memóriának, ami a Sojournernek volt.

Szereti a meleget...

A hasonlóság ellenére azonban a roverk egyike – a Spirit – január 22-én, a felszínre érkezés után elhagyott. Mike Deliman, a Wind River képviselője szerint nem szoftverhibáról, nem alkalmazáshibáról és nem is hardverhibáról van szó. A Spirit 128 megabájt RAM-jából 32 megabájtot a Vx-Works operációs rendszer foglal el, és néhány tudományos alkalmazás. Így a küldetés előrehaladtával a technikusok terv szerint törlik a régi állományokat és könyvtárakat, hogy újrahasznosíthassák a memóriát. Ez az ütemterv azonban a január 3-i landolás és a visszaküldött képek okozta izgalom miatt késett, így aztán egyszerűen betelt a memória. Miután a rover diagnosztikai üzemmódba váltott, a felesleges adatokat törölték a – digitális fényképezőgéphez hasonló – flash memória alapú állományrendszerből.

Érdekes, hogy a Pathfinder küldetés Sojourner roverével is történt egy hasonló eset. Akkor nem a szabad memória fogyott el, hanem végtelen ciklusba került a számítógép (két különböző prioritású feladat egyszerre kért kizárólagos jogot egy erőforrásra, így a magasabb prioritású feladat a végtelenségig várt volna, de az éppen ilyen esetekre beépített, időzített „Watchdog” türelmetlenségében újraindította a rendszert). A hibát még az odaúton észlelték; az azonban nem volt elég fontos ahhoz, hogy megérkezés előtt foglalkozni tudjanak vele, ezért később, a Wind River munkatársaival közösen oldották meg a problémát.

Mike Deliman, a Wind River képviselője

A számítógép (vagy más néven a Rover Electronics Module – REM) a rover hasábjában van egy úgynevezett „meleg elektronikus dobozban” (Warm Electronics Box – WEB). Ezt a dobozt több különböző eszközzel is melegen tartják, hogy az elektronikus eszközök a +40 és a –40 °C közötti üzemi hőmérsékleten maradjanak. (A Marson a napi felszíni hőmérséklet +22 és –99 °C között ingadozik, a légköri hőmérséklet pedig –3 és –96 °C között.) A berendezés hőszigetelését a termoszhoz hasonlóan felületek aranyfestésével csökkentik, és azzal az aerogéllal (szilárd füsttel) hőszigetelik, amellyel a Stardust szonda befogta az üstökös-magból kiáramló részecskéket. A még így is fennálló hőveszteséget elektromos fűtőberendezésekkel, valamint nyolc darab radioizotóp anyagú fűtőegységgel kompenzálják. Ez utóbbira azért van szükség, mert amikor lemegy a Marson a nap, a napelemek már nem szolgáltatnak elegendő energiát az elektromos fűtőberendezésekhez, a rover gyakorlati-

lag álomba merül, a működőképességét csak a radioizotópok keltette hő őrzi meg. (A radioizotópok nélkül a 90 napos küldetés időtartama 20 nappal csökkenne.) Az is érdekes, hogy e két fűtőberendezés mellett van még egy harmadik is, az elektronikai készülékek által leadott hő; ezzel együtt még túl magasra is emelkedhet a hőmérséklet.

Az ilyen túlhevülés esetén – a hőleadás érdekében – a gépjárművekéhez hasonló radiátorokat kell működtetni. Ezeket a berendezéseket – a hőhőztartást – egy hőkapcsoló szabályozza, így a számítógépnek nem kell közvetlenül foglalkoznia ennek szabályozásával. A számítógép leszállás után egy végtelen hurokba kezd, amely végigellenőrzi a különböző „életfunkciókat”, köztük persze a hőmérsékleti stabilitást is. A rover leszállóegységét egy védópajzs óvja a légkörbe lépéskor keletkező hő ellen. Más megoldásra volt szükség a radioizotópok és az elektronika termelte hő elvezetéséhez: a freonhoz hasonló folyadékot, CFC-12-t áramoltattak keresztül rajta, amelyet a világűr – kis hőmérséklet-ingadozást engedve – hűtött le -7 és 0 °C közé.

...és spórol az energiával

A rover a kommunikációhoz kétféle antennát használ: az alacsony sávzélességű minden irányba sugároz, a magas sávzélességű azonban egy rádiószugarat ló ki, amellyel a Föld bármelyik konkrét antennájára („downlink”) célozhat. A Földön ezt az adást három nagy rádióteleszkóp várja: egy Goldstone-ban, a kaliforniai Mojave sivatagban, egy Madrid közelében, egy pedig Canberránál. Ezek az antennák követik nyomon az összes Földön kívüli szondát, és fogják azok üzeneteit, ezért nagyon hatékonyan kell beosztani a rendelkezésre álló időt.

A roverek kapcsolatba léphetnek a két, Mars körül keringő egységgel („uplink”), a 2001 Mars Odyssey-jel és a Mars Global Surveyorral is. Ennek az az előnye, hogy kevesebb energiát kell felhasználni, hogy elérje a pár száz kilométerre lévő műholdakat, amelyeknek viszont hatalmas napelemtábláikból rengeteg energiájuk van az adatok továbbításához. Ez a rövid távú kapcsolatfelvétel URH-antennák segítségével történik, amelyekkel távolabbi nem is lehetne adatokat küldeni. A downlink sávzélessége 12 és 3,5 kilobit/másodperc között ingadozik, míg az uplink konstans 128 kilobit/másodpercenként. Marsi naponként nyolc percig van olyan távolságban a műhold, hogy kapcsolatot tarthasson egy roverrel, ezalatt 60 megabit adatot lehet felküldeni. Ugyanezt a 60 megabitet 1,5–5 óra lenne közvetlenül a Földre küldeni; a rover azonban – energia- és hőmérsékleti korlátok miatt – csak három órán át sugározhat annak ellenére, hogy a Föld ennél jóval tovább a látómezőben marad.

Óvatosság rover módra

A roverek a Földhöz képest sok ideig „takarásban” dolgoznak, míg a keringő egységek 24 óra 2/3-ában láthatók, és ez naponta 16 órát jelent. A nagyobb antennák és napelemek révén ez végig rádióadással tölthető.

A számítógép egyik legfontosabb funkciója a roverek navigálása, ezt a roveren lévő ezernyi kamera segítségével végzi. A rover árboacán helyezkedik el a két színes panorámakamera, amelyeknek függőleges látószöge $+/-15^\circ$ -ra terjed a vízszintestől. Ezek segítségével állapítható meg a Nap iránya az égen. A CCD-kamerák 4000x2400-es képeket készítenek. (Egyébként ezek a kamerák az emberi szemhez hasonló magasságban és távolságban helyezkednek el, sőt 0,3 milliradiános felbontásukban is az emberi szemet utánozzák, így az általuk készített 3D-s képek is ahhoz

hasonlítanak, amit egy felnőtt látna a Mars felszínén állva.) Az árboac tetején van a két fekete-fehér navigációs kamera is; ezek a vízszintestől 45 fokos eltérésben is látnak. A számítógépnek ezek segítségével kell megterveznie az útvonalat, mivel a Földről csak a közvetkező úti célt határozzák meg, és az attól való eltérés legkisebb és legnagyobb távolságát. Ez egyrészt biztonsági szempontokból szükséges (ne „gázolja el” a célobjektumot), másrészt pedig azért, hogy a számítógép ne törekedjen az örökkévalóságig egy pont tökéletes elérésére. A navigálásban még fontos szerepük van a rover „fedélzete” alatt, a négy sarkán elhelyezkedő veszélyérzékelő kameráknak, amelyek látószöge 120 fok; ezek a rover 3-4 méteres környezetében páronként háromdimenziós képet alkotnak.

A roverek egyébként nagyon lassan mozognak: 10 másodperces (és 30 centiméteres) haladás után automatikusan megállnak, majd 30-40 másodpercen keresztül elemzik az új helyzetet, amely a helyváltoztatással kialakult. Emellett a földi technikusok minden célpontozó egy távolság- és időhatárt szabnak meg, amelynek átlépése után a rover nem kísérletezik tovább azzal, hogy elérje a célpontot. Mindegyik keréknek saját időzítője is van, így ha az egyik kerék beragad vagy hosszabb ideig nem talál kapaszkodót, a rover nem próbálkozik feleslegesen a további haladással még akkor sem, ha az általános idő- és/vagy távolságkeretbe bele is férne.

A roverek mintájára készülő játékok egyébként a Földet is járják, illetve járnak fogják. A Carnegie Mellon Egyetem Robotika Intézetében a kutatás iránt fogékony gyerekeknek fejlesztenek játékokat a marsi szondák mintájára. A játékszoftver előre beprogramozott missziót hajthat végre, akár a kertben is, hogy aztán a gyerek otthon megnézhesse, milyen adatokat gyűjtött a berendezés, miközben ó iskolában volt.

Mint a pacemaker

Mike Deliman, a kaliforniai Wind River Systems vezető programozója, egyike azoknak, akik a Marsjárgányok operációs rendszerét írták. Nemrég az amerikai PC World-nek nyilatkozott arról, hogy miben különbözik ez a rendszer a „normál”, asztali rendszerektől.

A Linux, a Unix és a Windows egyaránt használ virtuális memóriát, ahova ki-be másolnak futó alkalmazásokat, állományokat. Ideiglenesen elmentenek oda adatokat. A rovereken viszont minden a RAM-ban fut, mert így gyorsabban hozzáférhető az adatok. Egy valós idejű operációs rendszernek azonnal reagálnia kell, nem tehet semmit félre, hogy később felhasználja. Emiatt minden alkalmazást a lehető legkisebbre kell tervezni, hogy minél gyorsabb legyen, és beleférjen az adott memóriamennyiségbe. A roverek teljes operációs rendszerre befér 4 MB RAM-ba. A rendszer semmit sem ment swap file-ba, mert az túlságosan lelassítaná a működést. Ez urmasínáknak azonnal kell reagálniuk a felmerülő eseményekre, és ehhez az kell, hogy a megfelelő programkód azonnal elérhető legyen. Az idő alapvető fontosságú. Olyan, mint egy szívritmus-szabályozó vagy egy fék blokkolásgátlója – nem lehet kihagyni a következő szívverést.

KOSZPER GÁBOR SZABOLCS

OKI C9000-ES NYOMTATÓCSALÁD

C9500-AS
SZÍNES
NYOMTATÓ

OKI C9500
30 LAP SZÍNES
1200x1200 DPI
320 MB RAM

10GB HDD
PAPÍR 60-203G
DUPLIX EGYSÉG
83.000 LAP/HÓ

OKI
C9000-ES
SOROZAT

OKI

OKI Systems (Magyarország) Kft.
1051 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 12.
Telefon 327 4070 Fax 327 4076
e-mail: oki@nyomtato.com www.oki.hu

KIEMELT VISZONTELADÓK • BUDAPEST

Daten Kontor Trade Kft. 371-1635
Gründalma Apple Center Kft. 315-1797
Humansoft Kft. 270-7692
Kventa Kft. 269-5262/790
Négyplius Kft. 350-6157
Poli Computer PC Kft. 269-3587
PrintRea Rt. 222-2919
Processorg Software 82 Kft. 267-6768
PUB Kft. 351-8409
R+R periferia 322-3034
Sprint Computer Kft. 237-5020
Var Kft. 222-2827

EEER Assys Kft. 36/537-204 GYŐR: Consultorg Bt. 96/413-818 • Mősédlőpcentrum Kft. 96/313-008

HŐMEZŐVÁSÁRHELY: Dellin Computer Informatikai Rt. 62/246-810 KECSKEMÉT: Bestcom Kft. 76/485-119 • Genius Group Remésház Kft. 76/505-950

MISKOLC: Ba-Next Kft. Számítógép Szalon 46/504-158 PÉCS: Lettcomp Informatikai Kft. 72/511-183

SALGÓTARJÁN: Canal Plusz Kft. 32/317-322 SZÓPRON: Telcomp Kft. 99/338-555 SZEGED: Sprint Computer Kft. 62/552-231 SZÉKESFÉHÉVÁR: ITV Altabatech Kft. 22/500-331

SZOLNOK: Win Investor Kft. 56/413-086 SZŐNBÁTHELY: Flag Számítástechnikai Kft. 94/501-890 OKI BEMUTATÓTEREM • BUDAPEST: Printer Hotline Kft. 223-0229

Se vele, se nélküle

Valószínűleg elgondolkodnánk, ha arra kellene válaszolnunk, melyik az a találmány, amely nélkül nem tudnánk élni. Nos, az amerikaiak már tudják

Tavaly ilyentájt (*Számítástechnika 2003/12.*) számoltunk be a Massachusetts Institute of Technology (MIT) és a Lemelson Alapítvány közös felméréséről. Az évente megszervezett kutatás egy évvel előzőlt azt vizsgálta, hogy melyik az a találmány, amely nélkül az élet elképzelhetetlen lenne. A felnőttek és a tinédzser-ek egyaránt a fogkefére szavaztak, és a gépkocsi végzett a második helyen. Ami a számítógépet és a mobiltelefont illeti, a fiatalok viszonylag fontosnak tartották, az idősebbek azonban kevésbé.

A 2004-es Lemelson-MIT Invention Index egészen más eredményt hozott: az amerikai felnőttek 30 százaléka válaszolta, hogy mobiltelefon nélkül nem tudna élni, és nem túl nagy különbséggel (25, illetve 23 százalékkal) szavaztak az ébresztőóra és a televízióra is. A „futottak még” kategóriában szerepel a villanyborotva, a mikrosütő, a kávéfőző, a számítógép és a porszívó.

Viselkedjünk!

Érdekes módon a mobiltelefon első helyezése nem jelenti azt, hogy a felhasználók imádnák is a készüléket. Ellenkezőleg. „A legtöbb ember utálja a mobilt vagy azért, mert úgy érzi, hozzá van kötve, vagy azért, mert idegesítik mások, akik ott használják, ahol nem kéne, például éttermekben vagy moziban” – nyilatkozta *Stefan Marti*, a MIT Média Laboratórium kutatója.

A felmérés egyébként azt is vizsgálta, hogy hogyan viszonyulnak az emberek olyan népszerű találmányokhoz, mint például az e-mail és a hangposta. A tinédzserek (12–17 év közötti fiatalok) döntő többsége szerint az e-mail és a hangposta megkönnyíti a mindennapi életet. A felnőttek nem voltak ennyire meggyőzőek: kevesebb mint kétharmaduk vélekedett hasonlóan.

Valamelyest komolyabb hangvételű volt a következő kérdéskör: mennyire lesz versenyképes az Egyesült Államok tíz év múlva az innováció terén? A tinédzsereknek is és a felnőtteknek is több mint fele (57–55 százalék) úgy véli, hogy Amerika lemarad más országokkal szemben.

Könnyen lehet azonban, hogy a kérdés költői. Manapság ugyanis az innováció egyre kevésbé marad meg egyetlen országban belül, főleg, ha az a távközléshez kapcsolódik. Jó példa erre az IBM és a Nokia között alakuló együttműködés. A két cég a Cannes-i 3GSM világkongresszuson a WLAN és a 3G hálózatok közötti átkapcsolás megkönnyítését célzó megoldást jelentett be.

A vállalati alkalmazások futtatás mobil-eszközökön, valamint ezek összekap-

zotók következő generációs eszközein is működőképesek lesznek. Kevésbé lekecsesítő az Egyesült Államokban a használt készülékek feldolgozásának helyzete.

Kell a kényszerítés

Tavaly októberben több nagy szolgáltató és gyártó is – az AT&T Wireless, a Motorola, a Nokia, a Sprint, a Verizon Wireless – bejelentette az eddigi legnagyobb újrafeldolgozási programot. Amerikában évente 400 millió új készüléket értékesítenek. A Cellular Telecommunications and Internet Association (CTIA) alelnöke, *Jo-Anne Basile* szerint az emberek egyelőre bedobják a fiókba a már nem használt telefont, ezért a probléma még nem súlyos, de hamarosan számolni kell azzal, hogy az emberek tömegesen fogják szemétként dobni a készülékeket. Márpedig ezek közül sok ólmot, lítiumionokat és kadmiumot tartalmaz, amelyek a természetbe jutva erősen szennyezhetik a talajt és a vizet.

Az új kezdeményezés – amelyet a CTIA szervezett – arra igyekszik rávenni a távközlési vállalatokat, hogy új készülékeikhez és a csomagoláshoz környezetbarát anyagokat használjanak. Emellett honlapjukon információkat szolgáltatnak arról, hogy a felhasználók hogyan szabadulhatnak meg biztonságosan a telefonoktól. Am néhány környezetvédő szervezet szerint ez nem elég. *Ted Smith*, a Silicon Valley Toxics Coalition munkatársa tömören úgy fogalmaz: a kezdeményezés nem más, mint „sok szép szó és kevés kényszerítő erő”. A másik gond a felhasználók meggyőzése; a CTIA programja jó, de nincs megfelelő költségvetése ahhoz, hogy ezt megfelelően alkalmazza is.

Más lehetőség is van persze, de ez Magyarországon még nem terjedt el: a használt mobilok felajánlása karitatív célokra. Az AT&T, a Sprint, a Cingular a szolgáltató cégeknek keresztül átveszi a régi modelleket, és felújítás után jótékonyági szervezeteknek adja. Vannak azonban olyan szervezetek is, amelyek kimondottan e célból jöttek létre. A DonateAPhone például bántalmazott nőknél adja a régi telefonokat, hogy szükség esetén segítséget hívhassanak.

Összességében viszont a régi készülékek elhelyezésének kérdése megoldatlan, s talán az innovációnak erre is megoldást kellene találnia – Amerikában, világszerte egyaránt.

Nokia 9500 Communicator

csolása a központi kiszolgálókkal elsősorban nem a sávszélesség miatt nehéz, hanem a különböző típusú hálózatok miatt. A mobiltelefon és kézisámítógép kombinációjaként kifejlesztett Nokia 9500 több rendszeren képes működni, ezenkívül az IBM Lotus Sametime Instant Messaging Client szoftverével a felhasználók azonnali üzeneteket is válthatnak munkatársaikkal, bárhol (ahol Wi-Fi hálózat működik). *Eugene Cox*, az IBM mobil megoldások részlegének vezetője elmondta: a hívásátadási mechanizmus lehetővé teszi a vállalatoknak, hogy az alkalmazottak adatszerjét azonnal átírják a mobilszolgáltató fizetős hálózatáról az ingyenes Wi-Fi hálózatokra anélkül, hogy erről külön megállapodást kellene kötni a mobilszolgáltatóval. Mi több, a vállalatok szoftverfejlesztői képesek lesznek Java eszközök segítségével olyan különböző hálózatokon futtatható alkalmazásokat írni, amelyek akár az ügyfelek és cégve-

Alapítva: 1969 Megjelenik minden kedden
 HU ISSN: 0237-7837
 Kiadja az IDG Magyarországi Lapkiadó Kft.
 Felelős kiadó: Bíró István ügyvezető – biro@idg.hu

Főszerkesztő: Lakatos Mária – lm@idg.hu
 Lapszerkesztő: Barabás Balázs – bbarabas@idg.hu,
 Egyed. Zaika – zsegyed@idg.hu,
 György György – gyogygy@idg.hu
 Főmunkatárs: Váncsa István – vancsa.ig@ateler.hu
 Számítástechnika Tesztlabor:
 Makk Anita – makk.anita@idg.hu

Munkatársak:
 Böhm Mária – mbohmit@idg.hu
 Csorján Sándor – scsorjan@idg.hu
 Horváth Ádám – ahorvath@idg.hu
 Mészáros Tibor – tmibor@idg.hu
 Trautmann Balázs – traub@idg.hu
 Vass Enikő – veuk@idg.hu
 Tipográfia, hirdetésgrafika: Balázs Balázs – balaz@idg.hu
 Varga László – lvarga@idg.hu, Végh Ágnes – avegh@idg.hu
 Fotóillusztráció: Füstös Tamás
 Korrektor: Sz. Erdős Judit – jerdos@idg.hu

Szerkesztőségi ügyelet:
 Bíró Ilona – ilona@idg.hu
 Szerkesztőség: 1065 Budapest, Révay u. 10.
 Postacím: 1374 Budapest 5 Pf. 578
 Telefon: 474-8846, telefex: 269-5677
 Internet: <http://www.szamitastechnika.hu>

Szerkesztőségünk a kéziratokat lehetőségek szerint gondozza, de nem vállalja azok visszakiadását, megőrzését. A *Computerworld-Számítástechnika* és mellékleteiben megjelenő valamennyi cikket (eredetiben vagy fordításban), minden megjelölt képet, táblázatot stb. szerzői jogvéd. Bármilyen másodlagos terjesztésük, nyilvános vagy üzleti felhasználásuk kizárólag a kiadó előzetes engedélyével történhet.

Lapigazgató: Szegvári József – jszegvet@idg.hu

Hirdetésfelvétel:
 IDG Kereskedelmi Iroda – keriroda@idg.hu
 Hirdetési igazgató: Pool Ernőné – rpool@idg.hu
 1075 Budapest, Madách Imre út 13-14.
 Leveleim: 1374 Budapest 5, Pf. 578
 Telefon: 577-4316, telefex: 266-4274
 A hirdetéseket a Kiadó a legnagyobb körültekintéssel kezeli, de tartalmukért nem vállalhat felelősséget.

Terjesztés:
 Terjesztési menedzser: Babinecz Mónika – terjesztes@idg.hu
 1075 Budapest, Madách Imre út 13-14.
 Postacím: 1374 Budapest 5, Pf. 578
 Telefon: 577-4301, telefex: 266-4343
 A lapot a LAPKER Rt., alternatív terjesztők, egyes számítástechnikai szaküzletek terjesztik; megvásárolható az újságüzletknél is.
 Egyes számnak ára 351 forint.

Előfizethető a kiadó terjesztési osztályán, a hirdetésközvetítőknél, valamint a vidéki postahivatalokban. OTP bankkártyával rendelkező olvasóink az InterTicketnél is előfizethetnek a 266-0000-s számon 9 és 20 óra között. Előfizetési díj egy évre 14 040 forint, fél évre 7020 forint, negyedévre 3510 forint.

Műsaki vezető: Birka Imre – ibirka@idg.hu
 Telefon: 577-4333

Nyomja: a MESTERPRINT Kft.
 1191 Budapest, Vák Botyán u. 30-32/B
 (03.09.93)

Felelős vezető: Lonozsy György

A *Computerworld-Számítástechnika* az IDG Communicationsból, a világ legnagyobb számítástechnikai kiadóiból kapcsolódik, amely 68 országban több mint 260 kiadást jelent meg, ezeket havonta több mint 50 millióan olvassák. Belső hírszolgáltatásunk, az IDG News Service információt az IDG tagváltói folyamatosan frissítik. Lapunkat a MATESZ adja.

E számunk hirdetései (Ads' Index)

Balabit	16. oldal	Invitel	7. oldal
Cimváltozás	2. oldal	Kyocera	27. oldal
GTS-Datanet	28. oldal	MHK állás hirdetés	12. oldal
Humansoft	11. oldal	OKI Systems	25. oldal
IDG-konferencia	19. oldal	Repró Stúdió	17. oldal
IFUA Horváth	behúzás	Zydata	15. oldal

BARABÁS BALÁZS

+online: www.szil.hu/frame_ujsgp.php?id=24512
web.mit.edu/invent
www.recyclewirelessphones.org

A szerkesztőségi anyagok visszatérítését az
F-Secure Anti-Virus
 programmal végezzük, immórák biztonságát pedig a
Kaspersky Anti-Virus
 program gondoskodik, kérésre +21 2000 00,
 a szilvási
 megújított
 képműhely
 leltára
 számlára.
 Partner a Biztonságban

27 2000 Számítástechnika és Szolgáltatás Kft.
 Csk. 1015 Bp., Széchenyi út 5. Tel.: 06-208 2980 Fax: 06-208 2988
 Web: <http://www.27.hu> E-mail: info@27.hu

discover

► Fedezze fel a digitális funkcionalitást, melyet analóg áron kínálunk

Hozza el irodájába a digitális másolási technológia minőségét és sebességét olyan áron, amelyet analóg versenytársaink sem múlhatnak felül! A korszerű digitális jellemzőknek, a nagy papírkapacitásnak és a hosszú élettartamú alkatrészeknek köszönhetően a KM-1620 olyan költséghatékony asztali fénymásoló, amely képes akár egész munkacsoportját kiszolgálni. Az opcionálisan beszerezhető kétoldalas lapadagoló és duplex egységnek köszönhetően a KM-1620-as kategóriájában a lepraktikusabb A3-as másológépet képviseli. Fedezze fel az analóg áron kínált digitális fénymásolás erejét, a KM-1620 technológiáját.

► **KM-1620** • percenként 16 A4-es másolat • percenként 8 A3-as másolat • A 32 MB RAM lehetővé teszi a digitális funkciók használatát • Felmelegedés 20 másodpercen belül • Első oldal 5,9 mp-en belül • Akár 1250 lapos papírkapacitás • Kétoldalas másolat (opcionális) • Kétoldalas lapadagoló akár 50 lapig (opcionális) • Hosszú élettartamú alkatrészek • Kategóriáján belül a legalacsonyabb fenntartási költség

Multifunkcionális nyomtatók forgalmazója:
Global Union Kft. • Tel: +36 1 273-0100 • Fax: +36 1 273-0060
Profil Copy KFT. • Tel: +36 1 422-4200 • Fax: +36 1 422-4201
Trendex Com RT. • Tel: +36 1 463-7000 • Fax: +36 1 463-7007
Textra Kft. • Tel: +36 1 260-2535 • Fax: +36 1 260-2037

KYOCERA MITA Corporation – www.kyoceramita.com

 KYOCERA

A szám a régi

652-8023

Derítse ki, melyik az Önnek legmegfelelőbb hangszolgáltató!

Váltson DataPhone ISDN30 szolgáltatás-csomagunkra, és közben tartsa meg jelenlegi telefonszámát, hogy az továbbra is csak Önnek szóljon!

www.datanet.hu
Telefon: 814-4050

